

Kako zmanjšati razlike?

V torek so obiskali trebanjsko občino Janez Vipotnik, predsednik republiške konference SZDL, Leopold Krese, predsednik republiške gospodarske zbornice, in Božo Kovač, član izvršnega odbora republiške konference SZDL.

Predstavniki gospodarskih organizacij in občinske skupščine so se pogovarjali o gospodarskih problemih občine. V uvodni besedi je goste seznanil s problemi občine Ciril Pevec, predsednik občinske skupščine, zatem pa se je razvila zanimiva razprava — katera so pota, ki vodijo do zmanjšanja razlik v razvitosti med različnimi območji Slovenije. Leopold Krese je razložil načrt gospodarske zbornice in njene posebne službe, ki bi pomagala iskati možnosti za hitrejši napredek manj razvitih. Janez Vipotnik je poudaril pomen angažiranja lastnih sil in lastnega iska-

nja izhoda iz sedanjega položaja.

Gostje so zatem obiskali Mirno, kjer jim je o uspešnem delovanju krajevne skupnosti govoril predsednik sveta krajevne skupnosti Ivan Janežič. Obiskali so tudi ISKRIN obrat v Mokronogu, kjer so se seznanili s proizvodnim procesom in z načrti za povečanje zmogljivosti tega obrata.

M. LEGAN

Turizem v treh občinah

V Krškem se je danes teden sestajal medobčinski koordinacijski odbor v Posavju. Za predsednika so izvolili Petra Markoviča iz Krškega, za tajnika Maksa Topliška iz Brežic. Na seji so se dogovorili, da bodo ko konca aprila izdali turistični koledar. V njem bodo navedene vse prireditve v brežiški, krški in sevniški občini. Koledar prireditev bodo dopolnili z osnovnimi podatki o turističnih zanimivostih Spodnjega Posavja. Za letos napovedujejo tudi pripravo skupnega turističnega projekta.

ZADNJA MOŽNOST! je napisal Peter Sobar ml. iz Kočevja pod ta posnetek, ki smo mu tokrat prisodili nagrado za fotografijo tedna. Učenec je nasmejan — saj je s pravilno rešeno nalogo zadnji trenutek pred zimskimi počitnicami dokazal, da je tudi on dober računar. Na osnovni šoli v Kočevju je ob polletju izdelalo 79 odstotkov učencev.

SLOVENSKI NOVINARJI SO OBISKALI TOVARNO ZDRAVIL

KRKINA presenečenja za predstavnike tiska in RTV

Za slovenske novinarje nepričakovana novica: KRKA je prevzela vso skrb za popolno oživetje v novomeški industriji ravnega stekla — Presenečenja nad skokovitim razvojem tovarne

Pravilno seznanjanje javnosti z delom gospodarskih organizacij je v sodobni samoupravni družbi nadvse po-

trebno in koristno. V novomeški tovarni zdravil KRKA, ki se dobro zaveda, da je eden izmed pogojev za uspešen napredek tudi upoštevanje želja, mnenj in pripomb kupcev, so prejšnji teden naredili glede gornje ugotovitve pomemben korak naprej: na pogovor o dosedanjem razvoju in delu KRKE so povabili nad 30 glavnih ter odgovornih urednikov slovenskih dnevnik, tedenskih in drugih časnikov ter revij, kot tudi novinarje Radia in TV Ljubljana in dopisnike glav-

nih listov iz Beograda ter Zagreba, ki stalno žive v Ljubljani. V knjižnici Krkinega inštituta za raziskave in razvoj jih je pozdravil generalni direktor mr. ph. Boris Andrijanič ter jim predstavil svoje vodilne sodelavce in predstavnike samoupravnih organov.

Izrpen pregled dosedanjega razvoja in dela KRKE je podal tovariš Andrijanič, kar je sledil zanimiv in razgiban pogovor novinarjev s

DANES:

- Banjaluka v prikolicah str. 4
- Zakaj je župnik tudi režiser str. 7
- Radijski signal iz grajskega stolpa str. 9
- Caravelle pristale v Novem mestu str. 11
- Karate v Krškem str. 13
- Jasminka str. 26
- Ko bo mrtev, bo prepozno... str. 27
- in 55 malih oglasov!

(Nadaljevanje na 6. str.)

DR. DANILO DOUGAN OBISKAL KOČEVJE

Turistično prebujenje

16. januarja je bil v Kočevju razgovor o turizmu, ki so se ga udeležili predstavniki občin Kočevje in Ribnica ter predstavnika Turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan (predsednik) in Boris Mataj (tajnik).

Med razgovorom je dr. Danilo Dougan poudaril predvsem, da je razveseljivo, ker predlagane zamisli razvoja turizma zajemajo vse območje zahodne Dolenjske (od Škofljice do Kolpe), saj je le tako mogoče uveljaviti gospodarski turizem, in ker je nosilec razvoja turizma (podjetje AVTO KOČEVJE) že izbran.

Zagotovil je tudi, da modernizacija ceste Kočevje—Brod na Kolpi mora priti v bodoči plan modernizacije cest proti Postojni in Novemu mestu. Ceste bodo za to območje sploh življenjskega pomena, ker bo železniška proga predvidoma kmalu uknjena.

Dogovorili so se tudi za ustanovitev organizacije, morda turistične zveze, ki bo združevala turistična društva vse zahodne Dolenjske. Ta organizacija bo seveda tesno sodelovala z vsemi sosednjimi turističnimi organizacijami, zelo verjetno pa je, da se bo z eno izmed njih (morda dolenjsko turistično zvezo) tudi združila. JOŽE PRIMC

Nad 30 glavnih in odgovornih urednikov slovenskih dnevnik, tedenskih in drugih časnikov, časopisov, revij ter radia in televizije se je pretekli petek odzvalo povabilu tovarne zdravil KRKA in prišlo na ogled podjetja ter razgovor z vodilnimi delavci in predstavniki samoupravnih organov. Na sliki: zvezni ljudski poslanec in glavni urednik DELA Drago Seliger v razgovoru z generalnim direktorjem tovarne mr. ph. Borisom Andrijaničem, v sredi med njima (zadaj) Vojko Černelč, odgovorni urednik DNEVNIKA — na dvorišču tovarniških naprav v Ločni. (Foto: M. Vesel)

Še vedno o ključavnicah za avtomobile!

Predpis, ki določa, da morajo imeti osebni avtomobili od 1. januarja 1970 dalje dodatne naprave za zaklepanje, je bil sprejet oktobra 1968. Eno leto po sprejemu tega predpisa ključavnic ni mogoče dobiti in komisije za tehnični pregled vozil morajo sicer dobra vozila zavržati kot nepopolna za vožnjo. Doživeli smo celo to, da sta tovarni avtomobilov ZASTAVA in TOMOS izjavili, da svojih vozil ne bosta opremljali s takšnimi ključavnicami. Proizvajalci si torej lahko celo privoščijo, da dajo na trg nepopolna vozila.

Zahvalimo se lahko domači proizvodnji ključavnic, ki v sorazmernem dolgem roku ni bila sposobna skonstruirati in izdelati domačo napravo, ki bi bila cenena in bi zado- stila predpisu. Zahvalimo se

(Nadaljevanje na 6. str.)

Nagrada Gorjancev za prvenstvo Jugoslavije

Sportna komisija Avtomoto zveza Jugoslavije je že sestavila uradni koledar tekmovalnih prireditev v avtomoto športu za leto 1970. Prvič je uvedla tudi gorsko avtomobilsko tekmovalje za šampionat Jugoslavije. Po točkovanem načinu bo državni prvak določen po dirkah na Avalo (Srbija), Vodno (Makedonija), Sljeme (Hrvatska) in Gorjance (Slovenija). Vozili bodo v 6. razredih. Za NAGRADO GORJANCEV 1970 je v jugoslovanskem tekmovalnem koledarju določena nedelja 4. oktobra. Podrobneje bomo poročali o šampionatu po seji republiške športne komisije AMS 14. februarja. m.

Novo prikolicice za Banjaluko

Novomeška Industrija motornih vozil je podpisala novo pogodbo za dobavo 180 kamping prikolic Banjaluki. Doslej je novomeška tovarna poslala v porušeno središče Bosanske krajine že 1.132 prikolic. Novo pogodbo so podpisali potem, ko so uspešno rešili problem ogrevanja v navadnih prikolicah z zavorami. V vse prikolicice bodo name- reč namestili električne grelce, okna pa prevlekli s PVC listi. Doslej so tako opremlili nekaj sto prikolic, katerih stanovalci so z gretjem začo- voljni.

OD 22. JANUARJA DO 1. FEBRUARJA

Nekako do 26. janu- arja nestalno s pogosti- mi padavinami (pove- čini sneg) in pogostimi temperaturnimi spre- membami. Po 26. janu- arju daljše razdobje le- pega vremena z ostrej- šim jutranjim mrazom, pozneje postopno top- leje. Dr. V. M.

Dogovor komunistov

Po prvi konferenci Zveze komunistov Slovenije - Vsak komunist se mora uveljaviti s svojimi stališči povsod, kjer to lahko naredi - Glavno: spoznati svoje čisto določene naloge pri uresničevanju reforme

Ze sto let bo tega, odkar je Marx zapisal misel, da je boljše stopiti droban korak naprej kot pa tristo še tako sijajnih programov. Vse kaže, da so se te resnice člani republiške konference ZK Slovenije, ki so prve dni po novem letu zasedali v Ljubljani, globoko zavedali. Zato je bilo tudi toliko pripomb na predlog resolucije, češ da ni dovolj določna, da premalo usmerja komuniste h konkretni akciji, da je resolucij že dovolj in da bi bil že čas tudi nekaj storiti.

Če je kaj, potem je to prav gotovo najdragocenejša spoznanje, ki je prevelo celoten potek prve seje konference. V tem smislu so se potem tudi dogovorili, da bi morali za drugo sejo pripraviti obravnavo čisto določenega vprašanja, da se komunisti spet ne bi lotevali vsega, kar konec koncev pripelje le do lepih besed in velikih resolucij, ki pa že zaradi preobsežnosti romajo po navadi v predale. Bilo pa je sproženih že ne-

kaj predlogov. Naraščajoče socialne razlike so stvar, ki terjajo, da se o njih podrobno dogovorimo, saj so v nestabilnih gospodarskih razmerah in ob inflaciji, ki ji ne vidimo konca, ljudje z nizkimi osebnimi dohodki in pokojninami najbolj prizadeti. Kaj torej storiti, da bi te razlike zmanjšali oziroma, kako odpomoči, da bi tem ljudem zagotovili vsaj minimalni življenjski standard. Druga taka vprašanja so politični sistem, v njem posebej delegatski in komunalni sistem, kako opredeliti politiko do manj razvitih območij v Sloveniji in podobno.

Vse to so res zdaj zgoča in odprta vprašanja. Toda slabo bi razumeli prvo konferenco ZKS, če bi se že zdaj pogovarjali o tem, o čem naj razpravljajo na drugi seji. Nekaj stvari je vendar že dorečenih in treba se jih je čisto določno lotiti. Če konferenca nalaga komunistom, da se je treba na primer dosledno boriti za reformo, potem to velja za vse: za tiste, ki delajo v zvezi in republiški skupščini, kot za tiste v občinskih skupščinah, delovnih in družbenopolitičnih organizacijah. Vsakomur so naložene čisto določne naloge, četudi resolucija sama ni tako napisana in ni za komuniste na vseh teh ravneh čisto določeno rečeno, kaj jim je storiti. Navsezadnje mora misliti vsak komunist sam in se uveljaviti s svojimi stališči povsod, kjer to lahko stori.

Bistvo preosnove Zveze komunistov je namreč v tem, da se komunisti ne bomo pogovarjali le sami s seboj, ampak da se bomo v družbenih organih zavzemali za uresničevanje sprejetih stališč. Med drugim pa to pomeni delo komunistov tako v Socialistični zvezi kot v informacijskih sredstvih, če omenimo samo

RADODARNI MILIJONAR — Ko se je po New Yorku razvedela novica, da namerava milijonar Michael Brody razdati svojih 25 milijonov dolarjev, so se Newyorčani postavili v vrsto pred njegovo palačo in čakali še takrat, ko se je vrata zaprla in niso nikogar več spuščali v poslopje.

to. Javno se moremo torej zavzeti za svoja stališča in javno se tudi spoprijemati s stališči, ki so v nasprotju z njimi. Komunist ne more biti zapečkar, ki se oglasi le v zaprtem krogu, kjer navsezadnje ni nosi odgovornosti za tisto, kar reče. Tudi o tem je namreč spregovorila konferenca. V. J.

Poštni letalski promet ob vsakem vremenu

Poštno podjetje za letalski promet Pan-Adria iz Zagreba je danes vzpostavilo na progji Zagreb-Split-Mos-ar-Dubrovnik-Zagreb promet z enim izmed dveh novo kupljenih švicarskih letal convair-440 Metropolitan. Ta letala imajo specialno vgrajene radarje, prevažala pa bodo pošto, potnike in razno blago. Začeli so se pogajati, da bi z novim letalom prevažali tudi časnike. Drugo tako letalo bo začelo letati na progji proti Beogradu in Titogradu čez dva meseca.

tedenski zunanjepolitični pregled

Poročila, ki prihajajo iz Nigerije po zlomu Biafre, so dokaj spodbudna, kar zadeva splošno varnost nesrečnega plemena oziroma noroda Ibo. Člani mednarodne komisije, med katerimi so bili Kanadčani, Irski, Britanci in Poljaki, so med zadnjimi operacijami zveznih nigerijskih čet hodili po »vročem« ozemlju in niso nikjer opazili »znamenj iztrebljanja prebivalstva« ali slišali o čem takem, kakor pravijo v poročilu. To ne pomeni, da morda ni prišlo do kakih manjših obračunov, o katerih svet ne bo nikoli zvedel. Toda zmagovalcem je treba vendarle priznati, da so v prvih dneh po zmagi — posebno z vrha — davali izjave, ki kažejo, da sta zmagali razsodnost in strpnost. Spet je treba opozoriti, da nigerijski šef Jakubu Gowon, ki velja za »golibas«, le ne more držati v rokah vseh nitih poveljstva in da se »na terenu« lahko zgodi marsikaj, o čemer vodstvo v glavnem mestu Lagosu nič ne ve. Značilen primer za takšno »samostojno« ukrepanje na fronti so bili letalski napadi z raketami in bombami na civilno prebivalstvo v Ahi in drugih mestih.

Po prihodu bivšega načelnika biafrskega generalštaba polkovnika Philipa Efianga v Lagos in podpisu brezpogojne vdale je general Gowon po radiu oznanil Nigeriji in svetu, da je državljanska vojna, ki je terjala dva milijona človeških življenj in je trajala dve leti in pol, tudi uradno končana. Zagotovil je vsem prebivalcem, ki »spuštujejo zvezno oblast«, varnost in poudaril, da so vsi državljani Nigerije enako-pravni.

Ko to pišemo, še vedno nimamo zanesljivih poročil o tem, kam se je zatekel bivši voditelj Biafre general Odu-megwu Ojukwu, ki je tik pred razsulo pobegnil iz Biafre. Po prvih poročilih se je bil zatekel v Zambijo, ki je skupaj s Tanzanijo in Gabonom že prej priznala Biafro. Toda zambijski minister za zunanje zadeve je izjavil novinarjem, da Ojukwu ni prispel v Zambijo. Dejal je tudi, da ne ve, kje je zdaj Ojukwu. Morda res ne ve, morda pa zambijska vlada meni, da še ni dozorel čas, da bi javnosti odkrila

spdanje bivšega poraženega Ojukwuja. Zadnje ure biafrskega vodstva so bile dramatične. Po nekaterih poročilih je Ojukwu menda zahteval, da se je treba bojovati naprej. Usodna seja biafrske vlade je bila v petek 9. januarja v Ikiti. Biafrski voditelji pod vodstvom pravosodnega ministra Luisa Mbanefa so dali Ojukwuju ultimatum. Moral je odstopiti.

Medtem poročajo o številnih pošiljkah pomoči v hrani, oblačilih in zdravilih, ki

Upanje

prihajajo od zunaj. Ta bo morda zadostovala za prvo silo, toda dolgoročni problem ostane. Ta ni samo materialne narave, kako nahraniti ibovsko prebivalstvo in mu omogočiti normalno življenje, ampak tudi politične in duhovne. Kako dolgo bo trajalo, da se bodo v srcih ljudi zacelile rane in potihnile sovraštvo, ki ga je rodila državljanska vojna? Na to bo lahko odgovoril samo čas.

Popredsednik ZDA Spiro Agnew se je po večtedenski turneji po Aziji, na kateri je obiskal 11 držav, vrnil v Washington. Nazadnje je obiskal Avstralijo in Novo Zelandijo, kjer je doživel nekaj demonstracij proti vojni v Vietnamu. Sicer pa je bilo njegovo potovanje dokaj »mirno«, vsekakor dosti mirnejše od potovanja nekoga drugega Nixonovega odposlanca, newyorškega guvernerja in multimilijonarja Nelsona Rockefellerja, ki je lani hodil po državah Latinske Amerike.

Kaže pa da je bil Agnew prav tako slaba izbira za tako poslanstvo, kakor je bil Rockefeller. Agnew je človek »preprostih« načel, ki jih je mogoče strniti v eno reku: kdor ni z nami, je proti nam. To je človek, ki je pred volitvami jeseni 1967 na vprašanje, zakaj ne obiškuje veleemestnih getov, odgovoril: »Cemu, saj so vsi enaki.« To je človek, za katerega so vsi nasprotniki ameriške vojne v Vietnamu »pomehkuzeni snob«. Azijskim voditeljem je razlagal novo Nixonovo politiko do Azije. In četudi je ta politika nekoliko boljša od prejšnje, je dvomljivo, ali je bil Agnew najboljši primeren človek, da bi jo pojasnjeval Aziji.

TELEGRAMI

TEL AVIV — Zahodni vojaški strokovnjaki v Izraelu so mnenja, da povečani izraelski letalski napadi na egiptovska mesta najno vodijo v novo vojno na Srednjem vzhodu.

NEW YORK — Ameriška in sovjetska vlada se še vedno nista sporazumeli o Srednjem vzhodu. ZDA podpirajo izraelsko zadevo, da bi se morala začeti uradna pogajanja med Izraelom in arabskimi državami, preden bi se Izrael začel umikati z okupiranih ozemelj.

BANGKOK — V glavnem mestu Tajske so objavili bilanco brejev s partizani v preteklem letu. Sporočilo pravi, da so tajski vojniki lani ubili 318 vojakov, medtem ko so sami imeli 532 mrtvih.

VARSAVA — V poljskem glavnem mestu je bil 135. sestanek med veleposlanikoma ZDA in LR Kitajske. Ti občasni sestanki so edini znani uradni stik med Washingtonom in Pekingom.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

NALOGI KOMUNISTOV PO KONFERENCI ZKS — Konferenca ZK Slovenije je na svoji nedavni seji dala vrsto zelo pomembnih pobud. Med te pobude sodijo še zlasti hitro in temeljito reševanje problemov, ki ovirajo dosledno izvajanje reforme, premagovanje socialne neenakosti, do katere prihaja zlasti tudi zaradi izigravanja načela delitve po delu, problemi slovenskega kmetijstva ter odprta vprašanja kulture in znanosti. Vse to je zapisano v resoluciji konference ZKS, ki so jo komunisti dolžni takoj začeti uresničevati. Zato si bo tudi centralni komite ZKS zadal za eno svojih prvih nalog izdelavo konkretnega akcijskega programa za Zvezo komunistov Slovenije na podlagi omenjene resolucije.

CK ZKH O POJAVIH NACIONALIZMA — V tridenjni razpravi o idejnopolitičnih problemih na Hrvaškem, ki je bila prejšnji teden v centralnem komiteju ZK Hrvatske, so zelo kritično obravnavali tudi nekatere pojave unitarizma in nacionalizma. Predsednica CK dr. Savka Dabčević-Kučar je politično ocenila probleme, ki so nastali s članki dr. Miloša Zanka, objavljenimi v »Borbici« pod naslovom »V tej (nacionalistični) norosti — je sistema«. Ti članki, ki so imeli močan odmev ter so vzbudili precejšen nemir in nezadovoljstvo, še zlasti, ker jih je napisal človek na zelo visokem političnem položaju, kritizirajo usmeritev CK Hrvatske. Po besedah dr. Savke Dabčević-Kučar je izrazil negativen politični učinek teh člankov prav v tem, ker so si v drugih republikah lahko ustvarili

vtis, kot da se CK Hrvatske bodisi noče, bodisi ne more boriti z nacionalizmom. Dr. Savka Dabčević-Kučar je odločno zavrnila te Zankove članke in rekla, da Zankov nastop ne le ni prispeval h krepitevi bratstva in enotnosti, marveč je razpihal nacionalno nestrpnost. Centralni komite ZK Hrvatske zato meni, da tovariš Zanko ne more več zastopati Zveze komunistov Hrvatske v stalnem delu konference ZKJ.

ZASNOVA SREDNJEKOPNEGA PLANA — Zvezni izvršni svet

Po konferenci takoj na delo

je na petkovi seji obravnaval nekatera vprašanja, ki se tičejo zasnove družbenega plana razvoja Jugoslavije od 1971 do 1975 leta. Svoja stališča bo dostavil v nadaljnjo proučitev zvezni skupščini.

KAKO BOMO PROSLAVILI 25-LETNICO OSVOBODITVE — Letos poteka 25 let od osvoboditve. V Sloveniji bo osrednja proslava »zbora aktivistov« 26. aprila v Dolenskih Toplicah in na Rogu. Na zbor bodo povabljeni vsi aktivisti, ki so delovali v NOB. V začetku maja bo v Ajdovščini slovesnost ob 25-letnici ustanovitve prve slovenske vlade, slavnostne akademije pa bodo tudi v Ljubljani. Dne 27. junija bo poteklo 20 let, odkar je bil sprejet zakon o delav-

skem samoupravljanju. Ta jubilej bomo proslavili v delovnih kolektivih in pa na osrednji proslavi 20. junija v športni dvorani Tivoli v Ljubljani. Prav tako so predvidene tudi spominske slovesnosti ob 100-letnici Leninovega rojstva.

ODSLEJ 100 DIN — Z odlokom Narodne banke bodo lahko naši in tuji državljani od 23. januarja dalje vzeli s seboj čez mejo 100 dinarjev in ne več samo 50 din kot doslej. Denar pa smejo prenesti le v desetdinarskih ali manjših bankovcih.

LANSKOLETNI GOSPODARSKI USPEHI — Jugoslovanska industrijska proizvodnja se je lani povečala za 11,2 odstotka (v Sloveniji za 14,1). Izvozili smo lani za 18 milijard 439 milijonov din ali za 17 odstotkov več kot leta 1968. uvozili pa za 26 milijard 685 milijonov dinarjev oziroma za 19 odstotkov več kot leto prej.

VEČJI ŽIVLJENJSKI STROŠKI — V Sloveniji so se lani življenjski stroški povečali za 10,5 odstotka v primerjavi z letom 1968, v vsej državi pa za 8 odstotkov, kar znova potrjuje znano resnico, da je Slovenija »najdražja republika«. Osebnih dohodki pa so se lani v Jugoslaviji povečali poprečno za 15,1 odstotka, od tega v gospodarstvu za 15, v negospodarstvu pa za 15,7 odstotka.

VEČ POROK IN MANJ LOČITEV — Lani je bilo v naši državi sklenjenih 175.269 zakonskih zvez, kar je več kot prejšnja leta. Hkrati je bilo lani razvezanih 20.017 zakonov oziroma kakih dva tisoč manj kot leto prej.

Razveljavljeni odloki treh obč. skupščin

Republiško ustavno sodišče je razveljavilo odloke občin Kočevje, Ribnica in Trebnje, s katerimi so lani povečali stopnjo prispevkov

Občinske skupščine Kočevje, Ribnica in Trebnje so lani v določenem roku sprejele nove odloke, s katerimi so določile stopnjo prispevka iz osebnega dohodka v skladu z resolucijo republiške skupščine — Kočevje na 5,40 odst., Ribnica in Trebnje pa na 4,63 odst. Republiški sekretariat za finance je menil, da te spremembe niso v skladu z zakonom, ker bi smele obč. skupščine odloke kasneje spreminjati samo v prid zavzancem, ne pa jih zviševati.

Tako je vsa stvar prišla pred republiško ustavno sodišče. Le-to je odločilo, da spremenjeni odloki res niso v skladu z zakonom ter jih je razveljavilo, ne pa tudi odpravilo. Z drugimi besedami to pomeni, da občinam vplačanih prispevkov ne bo treba vračati. Sodišče je pri tej odločitvi upoštevalo razmere, v katerih so se občine znašle lani, ko so proračune in stopnje prispevkov že sprejele, kasneje pa so bila objavljena merila republiške izobraževalne skupnosti za dopolnjevanje temeljnih izobraževalnih skupnosti, ki so prvotne račune občin postavile na glavo. Če bi namreč ostale pri prvotno določenih stopnjah, bi zmanjkalo denarja in bi morali šole praktično zapreti, kakor je dejal predstavnik kočevske občine na javni razpravi ustavnega sodišča. Sodišče pa je ob tej priložnosti posebej sklenilo, da bo republiški skupščini posredovalo problematiko, ki se je razkrila na javni obravnavi in ki otežuje uresničevanje ustavnosti in zakonitosti.

Bistvo stvari pa je namreč v naslednjem. Občine naj bi po ustavi in zakonu same določale viro sredstev za financiranje dejavnosti, ki jih morajo opravljati po zakonih in ustavi. V resnici pa je

Nove lokalne radijske postaje

Najmlajša slovenska lokalna radijska postaja deluje nekaj tednov v gradu nad Sevnico ob Savi. — V Delnicah (Gorski Kotar) so odprli tako radijsko postajo 29. novembra lani, povezana pa je z ljudsko univerzo v Gorskem Kotaru, kjer živi približno 50.000 ljudi v občinah Delnice, Čabar in Vrbovsko. Ustanovitev nove postaje je podprla tudi radio Zagreb.

V Šabcu sestavljajo novo lokalno radijsko postajo te dni, pravtako pa jo bodo dobili tudi v Pirotu. Tu se je delo lotilo 5 radio amaterjev. Tudi v Sjudu je te dni spregovorila nova lokalna radijska postaja.

stvar precej drugačna. Najprej si določi viro federacija, potem še republika, občina je na koncu in si lahko predpiše le tisto, kar ji ostane.

Lani pa je bil položaj pri teh občinah še posebej. Predvsem je treba reči, da so skrajna predpisala take prispevne stopnje, kakršne je priporočila resolucija republiške skupščine, se pravi na 3,95 odst. Upale so, da bo republika to upoštevala pri delitvi dopolnilnih sredstev. Na republiškem sekretariatu za finance so jim tako tudi rekli, ko so jih vprašali, kakšne stopnje naj predpišejo. No, republiški sekretariat jim seveda ni mogel reči kaj drugega, kot je zapisano v resoluciji. Ko pa so izšla merila za dopolnjevanje, se je izkazalo, da so občine, ki so upoštevale resolucije, ostale na cedilu. Merila so izšla ob koncu marca, torej skoraj mesec po roku, v katerem so morale občine sprejeti svoje odloke o prispevnih stopnjah.

V občinah so zanje zvedeli 13. marca, ko so bili odloki že sprejeti in je rok že potekel. Tako so s temi merili spremenili položaj v proračunih občin in le-tim ni ostalo nič drugega, kot da so spremenile odloke v dobri veri, da jim tega ne bo nihče osporoval, če jim že denarja ni dal.

Vedno večji maloobmejni promet

Najnovejši podatki povedo, da je šlo čez mejne prehode v Sloveniji lani 20.390.816 potnikov, kar je 18 odst. več kot leto dni prej. Razen tega je bilo lani v maloobmejnem prometu kar 15 odst. več gostov kot predlanskim. Na slovenskih mejnih prehodih smo torej lani zabeležili nekaj nad 30 milijonov in 142.000 potnikov ali 17 odst. več kot v letu 1968.

Pri tem pa je treba povedati še tole: lani je uradna statistika zabeležila v vsej

Ob vsem tem pa je treba zapisati še to, da gre za občine na manj razvitih območjih Slovenije, ki jih zaostanost že tako tare na vseh mogočih področjih in so tudi delovne organizacije, ker so pač na takem območju, prizadete z višjimi prispevnimi stopnjami.

Odločitev ustavnega sodišča je bila torej edino realna, kajti po črki zakona bi moralo praznaprav odloke odpraviti. V. J.

Jugoslaviji le okoli 5 milijonov gostov. Potemtakem je šlo preko Slovenije (ali pa delno tu tudi ostalo) približno 25 milijonov tujih gostov. To potrjuje, kako pomembno je slovensko ozemlje kot prehodno (tranzitno) področje. Maloobmejni promet in tranzitni turizem postajata za našo republiko važnejša kot stacionarni turizem, žal pa tej obliki turizma posvečamo še vse premalo skrbi in denarja za nove investicije.

Razmislimo: kmetije ali ohišnice?

Cen kmetijskih pridelkov in živine ni možno določati po potrebah malih kmetov, torej bi naj bile kmetije tako velike, da bi lastniki lahko uspešno gospodarili

Kmetije še vedno sprašujejo, kakšna bo naša kmetijska politika v prihodnjih letih in desetletjih. O tem se sicer veliko razpravlja, toda navadno ostane pri predlogih ali se konča z resolucijami. Podoba pa je, da takih resolucij ne jemlje nihče dovolj resno, zato tudi kmetije ne.

Kmetijske šole v Sloveniji ne morejo dobiti dovolj učencev, da bi napolnile vse šolske klopi. Kmečki otroci se raje zaposlijo — če ne morejo pri nas, pa v sosednjih državah, ko da bi se v šolah usposabljali za kmetijski poklic. V murskosoboški občini niso niti hoteli sprejeti vseh stipendij za kmetijsko šolo. Na zasebnih posestvih pa bodo še desetletja gospodarili ljudje, ki ne bodo imeli niti osnovnega znanja o kmetijstvu.

Kmečkih ljudi — mladine in odraslih — ni moči prisiliti, da bi bili drugačni kot so, in da bi delali drugače kot zdaj. Vsi imajo pravico si poiskati boljši kos kruha. Zanimanje za kmetijstvo je moči zvečati le z raznimi gospodarskimi izboljšavami. Za to pa je potrebna jasna in dolgoročna usmeritev — tudi za več 10 let naprej, kako naj se razvija naše kmetijstvo. Le tako bodo kmetije vedeli, ali

se splača vlagati denar v kmetijo ali jim bo prinašal več koristi, če ga vložijo drugam.

Z delitvijo posestev ob dedovanju se naše kmetije drobijo. Po zakonitostih trga vemo, da malim kmetom ni moči pomagati z zviševanjem cen njihovih pridelkov. Cene kmetijskih pridelkov in živine so odvisne od konkurence, predvsem domače, kajti tujo lahko nekoliko brzdamo s carino in drugimi dajatvami ob uvozu blaga. Kmetije morajo torej biti tako velike, da bodo kmetije ustvarili potrebne dohodke z veliko količino pridelkov. Male kmetije se spreminjajo v »ohišnice« delavcev. Nekatere bivše kmečke družine, katerih člani so se že zaposlili v drugih dejavnostih, ne posvečajo obdelovanju zemlje posebne skrbi. Daje jim le dodatne dohodke.

Od okrog 195.000 družin v Sloveniji, ki imajo kmetijska zemljišča, jih je le približno polovica takih, ki nimajo stalno zaposlenih družinskih članov drugod. Druga polovica družin ima okrog eno tretjino vseh kmetijskih zemljišč. Zato bo treba čimprej poiskati odgovor na vprašanje, kako naj gre ta razvoj naprej. Ali bomo še potrebovali kmete ali se lahko vsi kmetije spreminjajo v

delavce, kmetije pa v njihove ohišnice?

Kmečkih in delavskokmečkih družin ne moremo enačiti. Nekatere delavskokmečke družine — delavske jih imenujemo zato, ker so nekateri družinski člani že delavci, kmečke pa, ker še imajo posestva — imajo preveč zemlje, mnoge kmečke družine pa pre malo, da bi se lahko dostojno preživljale. Na zakon, da sme imeti delavska družina največ 3 ha kmetijskih zemljišč smo pozabili, pri kmetih pa še vedno vztrajamo pri 10-hektarskem maksimumu. Zato ne moremo zameriti kmetom in njihovim otrokom, če nočejo biti kmetje. Toda kam bo pripeljal tak razvoj?

JOZE PETEK

Za turizem tudi tuji kapital

Prejšnji teden je predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič v razgovoru z urednikom RTV Zagreb med drugim poudaril, da imamo vse pogoje in možnosti, da bi naša država v celoti postala turistična dežela. Turizem in turistično gospodarstvo postajata pravi ekonomski in družbeno politični dejavnik v Jugoslaviji, saj se je turizem že tako razvil, da smo izrazito turistična dežela, v kateri je ta gospodarska veja sestavni del naše gospodarske politike. Zato zdaj tudi uvajamo tuji kapital za nadaljnji razvoj turističnega gospodarstva.

Koper: okno v svet in vrata v Jugoslavijo

Pretekli teden je bilo zasidranih v koprski luki kar 14 ladij različnih velikosti, nosilnosti in narodnosti! To je bil dogodek, kakršnega ni bilo v Kopru že leto dni. Čeprav so z razkladalnimi deli hiteli na vso moč, so morale nekatere ladje počakati na morju pred lukco več dni. Začela se je tudi že sezona razkladanja južnega sadja, slabo vreme pa je oviralo sicer zelo hitro delo luških delavcev.

»ELAN« prodaja že v 32 držav

S proizvodnjo smučarske opreme se znana tovarna ELAN v radoviški občini že uvršča na drugo mesto na svetu. Doslej so v ELANU izdelali letno 21.688 parov smuč, po novih investicijah pa jih bodo nad 37.000. Kredite za povečanje proizvodnje so že dobili, investirali pa bodo 27 milijard dinarjev. V dveh letih bodo nove naprave v podjetju nared, tovarna pa bo največja svoje vrste na svetu.

Poslej: s 100 dinarji čez mejo

S 23. januarjem je začel veljati novi predpis, po katerem smejo naši državljani, ki potujejo v tujino, jemati s seboj v bankovcih 100 dinarjev. Doslej so jih smeli vzeti s seboj samo 50.

Kmetijski nasveti

Zapletljaji pri telitvah

Gibanje, paša, že od vsega začetka pravilna prehrana, snaga v hlevu, to so osnovne zahteve, če želimo imeti v hlevu nemotene telitve. Vendar se vseeno pripetijo težave, ki imajo zaradi nevednosti ljudi lahko prav tragične posledice za žival, plod in posredno tudi za rejca. V nekaj stavkih skušajmo povedati vsaj najvažnejše stvari, kaj med porodom smemo in kaj ne.

■ Krava običajno telil okoli tri ure. Pogosti so primeri, ko postanejo ljudje prehitro nestrpni in začno posegati v porod. Ponekod takoj predro plodov mehur in s tem naredijo veliko napako, ki ima lahko hude posledice. Vedeti je namreč treba, da je mehur potrebno predreti samo v izjemnem primeru, če se namesto prednjih (kar je običajno) pokažejo najprej zadnje noge ali v primeru, da telitev ne napreduje, čeprav je že videti tetelovo glavo do oči. V tem primeru tele že začne dihati, potrebuje zrak in mora čimprej iz krave.

■ Ob zapletljajih je nespametno kakršnokoli početje na slepo in nasilno vlečenje ploda. Zanesljivo lahko pomaga le živinozdravnik, ne pa vaški »izvedenec«, ki pogosto razen nekaj večšine nima osnovnih pojmov o porodu in higieni. Žal je še vedno preveč primerov, ko kličejo veterinarja šele potem, ko so uporabili vse svoje »znanje« in pogosto že uničili tele, če ne celo kravo. Vedeti je treba, da lahko brez škode počakamo veterinarja tudi več ur.

Najpogostnejše zaplete pri porodu povzroča zavita maternica, ki preprečuje, da bi se plod pokazal, čeprav se žival že več ur hudo napenja. Zanesljivo lahko pomaga veterinar. Če je plod prevelik, ga je treba razrezati v kravi, da rešimo vsaj kravo. Poznamo še druge nevednosti, ki pa vendarle niso tako pogostne.

Vredno je tudi dodati, da je vsako zaostajanje trebila nad dva dni sumljivo. Pogosto se namreč zgodi, da trebež zgube v živali in s tem uniči njeno plodnost. Jalova krava pa nima kaj početi v hlevu. Inž. M. L.

— Kam se rineš, mar ne vidiš, da ni prostora?
(Karikatura I. Rudiča v beograjskem JEZU)

Čas se je ustavil -

Čas na veliki uri sredi Banjaluke se je ustavil v ponedeljek, 27. oktobra lanskega leta ob 9. uri in 14 minut, tri minute po tem, ko je strahoten potres zamajal glavno mesto Bosanske krajine. Usodne naravne sile so svojo grozovito rušilno moč sicer napovedale že dan prej, načrte pa so uresničile naslednje dopoldne: Titanik, gimnazija in druge zgradbe so se podirale kot hiše iz kart, ura se je nemo nagnila s svojega vitkega podstavka... čas se je ustavil, življenje teče naprej.

Pošastno kričavi rumeni znaki, otožne možnosti rdečih križev in upajoče zelene črte na najmanj porušeni hišah opozarjajo na preteklost; posebne komisije so medtem označile vse zgradbe s številkami od ena do sedem. Sedmica pomeni: Podreti brez odlašanja!

In sedmice v Banjaluki ni malo. Koliko jih bo šele zdaj, po novem potresu zadnjega decembra, ko so se ljudje v prazničnem razpoloženju pripravljali na silvestrovanje! Iz pogovorov z ljudmi, ki hočejo delati in živeti v svoji krajiški lepotici na bregovih Vrbasa, ki zdaj nemo divja

mimo mesta, je razbrati, da jih je silvestrski potres prizadejal bolj kot vsi prejšnji.

Škoda je bila sicer manjša, saj je potres samo dokončal silovito rušenje prejšnjih, a psihološko je globoko vplival na zavest ljudi, ki vse dotlej niso klonili; zdaj se je v duše ljudi zajedel dvom, ki gloda in ne poneha — kdaj se bo spet treslo, zakaj ostati v mestu, kjer preži smrt? Mesto, ki je zrastle z ljudmi, mesto, ki potrebuje poštenih in pridnih rok več kot kdaj doslej v svoji skoraj poltisočletni zgodovini, lepotica ob Vrbasu, mesto drevoredov — navdaja v zimski megli s tesnobnimi občutki. Življenje teče naprej, a za mnoge se je čas, kot kaže, ustavil: strokovnjaki bi radi odšli, mnogi nimajo več poguma ostati na potresnem področju.

Mesto pa bi rado strokovnjake in poziva vse Banjalučane, ki žive ali delajo kje drugje, naj pridejo nazaj pomagat; več deset gradbenih inženirjev, strojnikov, zdravnikov in drugih strokovnjakov lahko takoj dobijo zaposlitev. Več kot tisoč družin je zdaj še vedno brez primernega življenjskega prostora, njihove težave bo treba takoj urediti. Banjalučani so naročili med drugim še 305 novih kamping prikolic, od tega 180 v Novem mestu. Novomeščani, prijatelji iz tradicionalnih Zletov bratstva in enotnosti, so doslej v Banjaluko poleg denarne pomoči in pomoči v materialu poslali tudi več kot 1.000 prikolic.

Čas se je ustavil, življenje pa teče naprej: po mestu se

še vidijo lepaki, ki vabijo na Müllerjevo predstavo Po padcu. Zal se je simbol uresničil v mestu, predstave doslej še ni bilo. Zato pa so te lepake marsikje že prelepli z drugimi: preteklo sredo je bil prvi koncertni nastop v Banjaluki, violinist Oleg Krisa in Tatjana Cekina na klavirju, moskovska umetnika, sta izvajala Banjalučanom skladbe Brahmsa, Hačaturjana, Paganinija, Ravela.

Hotel Bosna ima ob vходу zlovešč rumen križ: nič več se ne bo z njegovega vrta oglašala pesem. Podrli ga bodo v najkrajšem času. V Palaceu imajo od 200 sob, kolikor jih je bilo pred potresom, uporabnih komaj 19 s 43 ležišči. Vedno je vse zasedeno, najcenejša postelja velja 30 dinarjev. Depandansa na Sehitlukih ima na voljo 13 ležišč... In medtem ko nekatere stavbe rušijo, so se prav te dni vselili prvi prebivalci v nov blok, ki so ga začeli graditi še pred potresom. Življenje teče naprej — čeprav je dražje. Gospodinje trdijo, da so se cene na banjaluški tržnici v poprečju dvignile za 20 do 25 odstotkov. Nekatere trgovine prodajajo na stojnicah, na prostem. Zadnje dni so popustile vremenske neveselnosti, ki so grozile Bosanski krajini: najprej so se pobesnele vode vrnile v svoja korita, pa tudi mrzav je popustil. Življenje spet postaja znosnejše.

Mesto, ki šteje 75.000 prebivalcev, je zdaj precej bolj prazno: 8000 učencev osnovnih in srednjih šol so preselili v Sarajevo in druge bo-

Mestni vrvež — Banjaluka kaže v teh dneh običajno podobo mesta s 75.000 prebivalci, samo ruševine pričajo o hudih dogodkih (zgoraj).

Posledice — Zadnjega decembra je nov potres nadaljeval rušilno delo. Delavci te dni odstranjujejo ruševine (spodaj).

sanske kraje, v Slovenijo, Hrvatsko in Srbijo. V Banjaluki je ostalo še 30.000 dijakov in študentov. Za študente so uredili posebne center, ki ga sestavlja približno 200 kamping prikolic, zvečinoma novomeških adrij. Računajo pa že naprej: treba bo zgraditi več kot 30 novih šol, vsaka bo stala vsaj 5 milijonov dinarjev. Treba bo obnoviti industrijo, čeprav večina delovnih organizacij dela kljub naravnost nemogočim delovnim pogojem. Od 28.000 zaposlenih Banjalučanov jih je v industriji 12.000.

Veljko Bulajić, Bosna film in Jadran film so predlagali, naj bi v mestu zgradili novo kino dvorano, ki bi se imenovala Bitka na Neretvi — čisti dobiček z naših premier naj bi bil namenjen kot pomoč pri gradnji. Doslej se je od premier tega jugoslovanskega spektakla nabralo 10 starih milijonov.

Kulturno in športno življenje je v mestu precej za-

mrlo: pet amaterskih kulturnih društev se zdaj pripravljajo na nove nastope, ansambel »Bosanske krajine« pa tudi začenja s predstavami. Sportniki pozimj nimajo možnosti za vadbo; mesto, ki v najkvalitetnejšem društvu Borac združuje celo vrsto ekip, ki tekmujejo v zveznih ligah, bo nedvomno doseglo slabše športne uspehe vsaj v začetku spomladanske sezone.

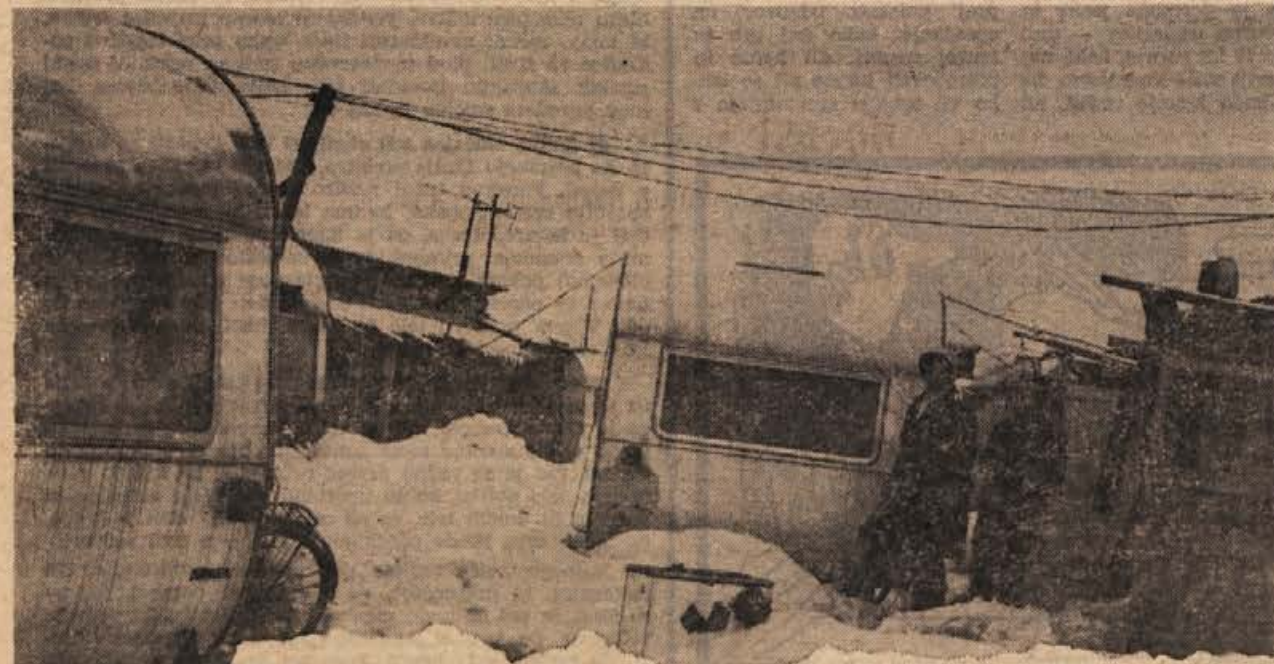
Čas na velikih urah se je ustavil — življenje teče naprej: pravijo, da velika večina od 450.000 prebivalcev Bosanske krajine živi in diha z mestom; a ne mečejo si peska v oči. Domala vsi enako odgovarjajo na vprašanje, koliko časa bo potrebno, da bo Banjaluka odpravila posledice trenutkov groze. »Pet let,« pravijo. Torej se bo čas v Banjaluki premaknil čez pet let. Dblej jih bodo bodrile Titove besede: »Vsi bomo pomagali.«

Tekst: J. SPLIHAL
(Foto: M. VESEL)

Trgovina na ulici — Potres ni prizanesel trgovskim lokalom. Banjaluška tržnica je zato še bolj polna kot pred meseci (zgoraj).

Življenje gre naprej — Veliko je tistih, ki jim je potres podrli streho nad glavo. Kamping prikolice so dobrodošla zatočišča (spodaj).

Življenje teče naprej!

Še vedno o ključavnicah za avtomobile!

(Nadaljevanje s 1. strani)
lahko tudi trgovini, ki ni bila sposobna oskrbeti tržišče s takšnimi ključavnicami, ki so predpisane. Spet imamo na voljo lep dokaz plodnega in uspešnega sodelovanja proizvodnje in trgovine, ki delujeta v »blagor« potrošnika...

Lastniki avtomobilov (predvsem manjših) so zato prepuščeni raznim kombinacijam. Trgovci jim vsake toliko časa ponudijo drage uvožene ključavnice. Tuja proizvodnja v bližini naših meja je reagirala precej drugače kot naša. Na tujem vam takoj ponudijo več vrst ključavnic, ki so, kot zatrjujejo, prirejene posebej za Jugoslavijo. Zal mnoge kljub temu ne zadoščajo do locilom predpisa.

Ker ne morejo dobiti potrdila o tehničnem pregledu vozila, je prizadetih mnogo ljudi, ki se vozijo v službo. Posebej velja to za lastnike nekaterih, zlasti starejših vrst avtomobilov, za katere zahtevanih ključavnic sploh ni dobiti.

In še nekaj: med komisijami za tehnične preglede vozil ni sodelovanja. Do zdaj še ni bilo sestanka, na katerem bi se v okviru Slovenije dogovorili o enotnih merilih. Komisije večinoma zavračajo cenene domače rešitve (zlasti za zaklepanje menjalnika). Zakaj tako? Mar se mora pri nas res vsak prepis ustavititi ob neposredno prizadetem državljani, vsi drugi pa ostajajo ob tem brez odgovornosti? Mar je za »reserbo« neposredno odgovoren res samo potrošnik dobrin?

V 60. členu pravilnika o napravah in opremi vozila je rečeno: »Osebnih avtomobilov morajo imeti napravo za zavarovanje vozila pred tatvino, s katero je preprečeno obračanje kolesa pri volanu ali premikanje ročice menjalnika. Ta naprava mora biti prirejena tako, da se ne da vklopiti med tem, ko se vozilo premika.« Konec lanskega leta je prišlo dodatno tolmačenje; to je nekaj dodalo, dodalo pa predvsem tisto, kar pr. »rečuje ali otežuje cenene rešitve.

Ta, ki je izdelal prepis, ugotavlja nesposobnost trgovske mreže in proizvodnje, slednja dva previdno in pametno molčita, vozniki pa stojijo pred dejstvom, da ne smejo voziti. Toda avtomobile bodo zlikovci ukradli kljub še takšnim ključavnicam, saj jih ni mogoče popolnoma zavarovati z zaklepanjem.

Morda pa je tudi tokrat šlo za srečevanje kakšnega uvoznika, kot je bil to primer (po govoricah) v predpisu o obveznem zavojčku za prvo omoč!

M. JAKOPEC

ODMEVI NA NAŠ REPORTAŽNI ZAPIS

Smili se mi uboga žena Ančka...

Na naš reportažni zapis »NE ŽIVLJO SE VSI LJUDE DOBRO«, ki smo ga objavili v Dolenjskem listu št. 1-2, smo prejeli več pisem, ravno tako smo imeli precej telefonskih pogovorov. Naši bralci sočustvujejo s prizadetim, obenem pa nas sprašujejo za naslove ljudi, ki smo jih v omenjeni reportaži predstavili.

Vsi, ki želijo pomagati, naj zato pošljejo denarne prispevke ali darila na naslov: tovarišica Zalka Kos, krajevni urad Otočec ob Krki. Vodstvo krajevne skupnosti Otočec bo darila in prispevke takoj dostavilo naslovljencem.

Kot smo omenili, smo dobili tudi več pisem. Naša

Generalni direktor »KRKE« mr. ph. Boris Andrianič ter generalni direktor DELA Niko Belopavlovič med novinarjami in novinarji slovenskega tiska, radia in TV v gozdičku ob Krkinem inštitutu za raziskave in razvoj v Ločni. (Foto: Mirko Vesel)

KRKINA presenečenja za tisk in RTV

(Nadaljevanje s 1. strani)
predstavniki podjetja, ki je doseglo zadnja leta izreden, naravnost skokovit razvoj.

V gostilno vsak dan, za list pa ni denarja...

V Dolenjskem listu z dne 15. 1. 1970 sem bral, da nekateri naročniki odpovedujejo Dolenjski list zaradi podražitve. Čudim se, da so nekateri ljudje tako kratkovidni in odpovedujejo svoj pokrajinski list, ne da bi pomislili, koliko jim koristi, saj jih sproti obvešča o novicah. Ne pomislijo tudi, da cene povsod rastejo, da je bila »rava« Dolenjskega lista primorana cene naročnine zvišati, da bi lahko poravnala vse stroške tiska. Cena 49 dinarjev tudi ni tako velika, da bi zaradi nje morali list odpovedati.

Ce stopite v gostilno, plačate za liter boljšega vina skoraj povsod 10 dinarjev. Torej stane 5 litrov vina, ki ga spijete v dveh do treh dneh, toliko kot letna naročnina za list, ki vas sproti obvešča o novicah in prinša tudi uradna obvestila. Ali ni bolj pametno, da se kakšen dan odpovemo vinu in naročimo list?

V domačem tedniku najdemo vse leto stvari, ki jih radi prebiramo, in nasvete, po katerih se ravnamo. Poznam nekaj ljudi, ki hodijo vsak dan v gostilno, pa pravijo, da nimajo denarja za list. Ali je tako prav?

Naročnikom priporočam, naj lista ne odpovedujejo, ker jim mnogo koristi. »roti jih obvešča o najnovejših dohodkih — naročnino pa naj poravnajo na upravi čim prej, ker brez denarja ne more izhajati noben list.

JOZE LIPOVSEK
IMPOLJCA
P. SEVNICA

Za predstavnike sredstev javnega obveščanja je bila večina podatkov o razvoju in načrtih KRKE pravo presenečenje. Vest, da namerava KRKA obnoviti proizvodnjo v bivši steklarni INIS s sodelovanjem inozemskih partnerjev, pa je bila za navzoče novinarje še prav posebno doživljaj. Gostom so zavrtili film »Zrno do zrna«, ki prikazuje farmacevtsko proizvodnjo, nakar so si s predstavniki kolektiva ogledali laboratorije, tabletni oddelek, polnjenje aerosolov in proizvodnjo antibiotikov. Zanimiv je bil tudi ogled nekdanje steklarne INIS, v kateri so predstavniki tovarne novinarjem podrobneje razložili načrte za obnovo proizvodnje.

Tak način seznanjanja javnosti z delom tovarne so novinarji pozdravili, saj so šele zdaj dobili pravo podobo

Nesramni dedek Mraz

Posebno veselje otrok je obdaritev dedka Mraza. Komaj se otrok zave, da nosi dedek Mraz, je v njegovem srčku veliko pričakovanje, kdaj bo prišel s svojimi bogatimi ali skromnimi darili. Zato naj omenim primer, ki se je pripetil pri izpostavi VARNOSTI Kočevje.

Moj mož je pri tej ustanovi zaposlen kot kuvar že več let. Trenutno je v zdravilišču. Ko je naša izpostava VARNOSTI obdarovala pred tem novim letom otroke vrtarjev za dedka Mraza, so bili vsi obveščeni, naj pridejo po mesečne prejeme, hkrati pa so dobili tudi darila za otroke.

Naša družina o tem ni bila nič obveščena. Zato sem šla 2. januarja po nadomestilo mesečnih prejemkov k vodji izpostave Vinku Muliču. Dobila sem mesečne prejeme. Ker ni kazalo, da bi došla kakšna darila za otroke, sem samo omenila, da vsa podjetja po možnosti obdarilo za dedka Mraza otroke. Nato mi je tovariš Mulič dejal, da je samo za naš dve zmanjkalo daril in da se bo pozanimal, da jih bomo dobili naknadno.

Danes smo že 15. januarja, obljubljenih daril pa še ni. Vprašam se, ali otroci mojega moža, ki izpolnjuje vse pogoje in obveznosti do podjetja, res niso enakovredni drugim otrokom? Upoštevala bi, če bi se pripetila nujna pomoč. Potem bi se mi pač kdo opravičil. Pri tako majhnem številu otrok, ki jih imajo člani podružnice VARNOSTI, je pomoč skoraj nemogoča. Namesto veselja so bile pri moji 4-letni hčerki neustavljive solzice. Dedek Mraz ji je ostal v slabem spominu; zdaj vsakemu pove, da je bil očkov dedek Mraz nesramen, ker ji ni dal darila.

Prizadeta M. K. Kočevje

Vsak vlagatelj, ki ima v DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI vložnih najmanj 500 novih dinarjev, je zavarovan za primer nezgodne smrti. Razen visokih obresti za hranilne vloge skrbi DBH tudi za vaše nezgodno zavarovanje!

izredno hitrega in ustvarjalnega razvoja farmacevtske tovarne, ki je glede proizvodnje že na tretjem mestu v državi. Obisk KRKE jih je hkrati seznanil tudi z novo podobo Dolenjske, ki doživlja naglo industrializacijo.

T. GOŠNIK

V spomin
tovarišu
Vinku
Sadarju

Zadnja leta pred II. svetovno vojno v Kočevju skoraj ni bilo Slovenca, ki ne bi poznal inž. Vinka Sadarja. Umrl je 12. januarja v Ljubljani kot redni univerzitetni profesor.

V Kočevje je prišel v letih, ko so imeli nemčurji več pravic kot domači ljudje. Mnogi inteligentni so na volitvah raje sodelovali z nemškimi kot s slovenskimi volilci. Mladina in delavstvo se je zbiralo pri delavski organizaciji Svoboda in pri Sokolu, saj je bil Sokol v Kočevju tesno povezan z vsemi, ki so se borili za narodni in socialni napredek. Inž. Vinko Sadar je na željo mladine 1937 sprejel mesto staroste Sokola. Pod njegovim vodstvom so v najhujših časih pred vojno začeli zidati sokolski dom v Kočevju. Slovenci so ga hoteli postaviti blizu železniške postaje toda nemčurji so glasovali, naj postavijo dom na Sahn (kjer je sedaj Šeškov dom), in tudi zmagali. Inž. Vinko Sadar je vodil organizacijo Sokola in gradnjo doma. Vedno je bil med nami s svojo mirno besedo in nas spodbujal. Dom je bil 1938 zgrajen. Tako so lahko Sokoli povabili na izlet v Kočevje vse somišljenjke, od Ljubljane do Kolpe in hrvaške meje.

Inž. Vinko Sadar je bil zaposlen kot sreski načelnik v Kočevju in je bil agronom. V prostem času je odhajal med kmete in jim nesebično pomagal z nasveti. Na njegovo pobudo je na Kočevskem zrastle tudi veliko sadnega drevja.

Malo je še tistih ljudi na Kočevskem, ki jih je obiskoval ali vabil na kmetijske tečaje, toda ti se tovariša Sadarja spominjajo kot dobrega in uglednega moža. Inž. Sadar je šele po vojni lahko pokazal, kaj zna in koliko velja, in je za svoje delo dobil priznanje tudi od oblasti.

MILAN CIRK

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

sprejme
v uk vajence:

- za poklic natakarja 5 vajencev in
- za poklic kuharja 2 vajenki.

Pogoji: dokončana osemletka, starost do 18 let in splošna zdravstvena sposobnost.

Za čas učenja bodo vajenci prejeli vajenske nagrade.

Stanovanje in hrana sta zagotovljena.

Pismene vloge pošljite do 30. 1. 1970.

Delovna skupnost projektivnega biroja REGION v Brežicah

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

da so diplomirani inženirji arhitekture ali gradbeništva z najmanj 2 letoma prakse, da so inženirji gradbene stroke z najmanj 5 leti prakse, da so gradbeni tehniki z najmanj 10 leti prakse.

Ponudbe z dokazili o šolski izobrazbi, kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev je treba predložiti v 15 dneh po objavi.

Hermelika

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

razpisuje
javno dražbo za prodajo
teh osnovnih sredstev:

1. buldozer TG 50
več traktorjev FE 35
traktor Steyer 18 KM s priključki
kosilnice BCS, gumi vozovi, freza

Prodaja bo pri Mehanični delavnici, in sicer za buldozer 26. 1. 1970 ob 9. uri, za vse druge traktorje in stroje pa 9. 2. 1970.

2. Zemljišča:

V DOBLICKI GORI z zidanico 27. 1. 1970 ob 9. uri pri zidanci (Strmec)
NA MAVERLENU 27. 1. 1970 ob 11. uri pri zadržnem hlevu
V STRAZNJEM VRHU 27. 1. 1970 ob 12. uri pri zadržni zidanci
V ČRNOMLJU 10. 2. 1970 ob 9. uri na upravi Kmetijske zadruge
V SELIH 11. 2. 1970 ob 9. uri v pisarni zadruge v Dragatušu.

Pred pričetkom dražbe morajo interesenti položiti kavejco v višini 10. odst. vrednosti na kraju dražbe.

Interesenti za zemljišča v Dobliski gori, Maverlenu in Straznjem vrhu naj se v primeri snega javijo na upravi Kmetijske zadruge v Črnopolju.

RAZPISNA KOMISIJA OMP »INŠTALATER« NOVO MESTO

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. več kvalificiranih monterjev
centralne kurjave,
2. več delavcev za priučitev
centralne kurjave

POGOJI:

pod 1.: kvalificiran delavec inštalacije centralne kurjave z najmanj dveletno prakso in prost vojaške obveznosti. Poskusno delo dva meseca. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Stanovanje ni zagotovljeno.

pod 2.: starost najmanj 15 let, nedokončana osemletka.

Zvedel sem
nekaj
novega...

FOTOREPORTAŽA
SLIKE IN BESEDILO: M. VESEL

POJASNILO K SLIKAM:

1. Skozi vse oddaje Radia Sevnica vodita poslušalce napovedovalca Anica Perme in Toni Gabrič.

2. Pri pripravi programa sodeluje širši krog sevniških strokovnjakov. Dipl. inženir gozdarstva Vinko Šesko in kmetijski inženir Srečko Zvegljič sta pripravila kmetijsko oddajo.

3. Tehnik v studiu je Milan Zupanc, ki skrbi, da je program v redu posnet in posredovan poslušalcem.

4. Jelko Štojs, Milan Zupanc in Drago Lupšina ob 50-watnem oddajniku, ki so ga izdelali v Radiindustriji Zagreb.

5. in 6. Radia Sevnice ni težko najti, posebno kadar kdo govori — po domače! Program oddaj obsega vse od poročil, nasvetov, zabavne in narodne glasbe do resne operne glasbe. Za vsakogar nekaj novega...

»Zvedel sem nekaj novega...« se iz starega grajskega stolpa nad Sevnico ob sredah in nedeljah oglašča sevniška lokalna radijska postaja. Najmlajšo med 10 vrstnicami v Sloveniji smo na njenem valu 213,8 metra prvič zaslišali na zadnji dan starega leta. Radio Sevnica dela poizkusno v okviru sekcije za informiranje občanov. Ustanovitelji so občinske družbene organizacije, denar za ureditev prostorov in nakup opreme pa so prispevala tudi vsa sevniška podjetja. Postajo je spravila na noge ena izmed 26 komisij odbora za lansko proslavo ob 100-letnici sevniškega tabora: Viktor Auer, Jelko Štojs in inž. Albin Ješelnik.

Na našem širšem območju že enajsto leto dela lokalna postaja v Brežicah, medtem ko lokalni radio v Črnomlju, ki je bil ustanovljen med prvimi v Sloveniji, že skoraj dve desetletji nima svojega programa. V Sloveniji so predvidene še nove postaje v Novem mestu, Kočevju, Novi Gorici in oživitvev črnomaljske.

Uspešen pristanek v Novem mestu

Vsi, ki so poslušali Braca Korena in Edvina Fliserja ob ritmu Caravelli, so bili navdušeni – Mladi Novomeščani si želijo še več gostovanj znanih slovenskih pevcev – Eva Sršen ni prišla v Novo mesto

Na majhni pisti Doma kulture v Novem mestu so v petek zvečer prvokrat in uspešno pristale CARAVELLE z Jesenic s posadko: prvi pilot Franci Brum – orgle, drugi pilot Jani Kavalar – solo kitara, radiotelegrafist Srečo Langus – bas kitara in navigator Jože Branc – bobni. Posadka s kilometri preigranih not je pripeljala s seboj tudi dragocen tovor: pojoča in ne več neznan gost Edvina Fliserja in Braca Korena.

si z vztrajnimi poletji priborile ZLATI M na prvi slovenski kitariadi in II. mesto za popularnost tednika Antena. Igrajo lastne skladbe, radi brenkajo v ritmu bluesa in »vse, kar gre rado v ušesav. Ker je publika v dvorani že nestrpno čakala na vratomne vragolne vedrih not, smo zastavili še nekaj ekspresnih vprašanj Bracu in Edvinu.

Braco je povedal, da dobi v dosti pisem od dolenjskih deklet, ki ga občudujejo in bi rade njegovo sliko; da si je kot fantič želel postati kapitan na ladji, pa ni postal; (a priznamo, da torpedni čoln njegovega uspeha kar dobro plove); da je bil njegov najljubši nastop na trdnjavi Revelin v Dubrovniku, kjer so poslušalci skandirali: »Hočemo Slovenca!« in da bo letos zastopal jugoslovanske barve za Zlatega jelena v romunskem Brasovu.

Tudi Edvinu nosi poštar obilne zaloge pisem iz Ribnice, Kočevja in Novega mesta. O tem, da so očarljiva, ni nobenega dvoma. Njegov največji uspeh je bila Delilah,

ki jo je pred 15.000 poslušalci pel na Tašmajdanu. Vzornik? Da, nekoč je bil Tom Jones, zdaj pa bi rad pel predvsem

kot Edvin Fliser in v novih skladbah slovenskih kompozitorov našel nov stil. Gostovanja v tujini? Ni mu preveč do njih, je pač eden tistih, »ki se dar doma drži«. Načrti? Še letos končati glasbeni oddelek pedagoške akademije v Mariboru in ekskluzivna pogodba z Jugotonom (ki jo je že podpisal). Zahvalili smo se in zaželeli, da bi še kdaj pristali med nami, oni pa so nam odgovorili: Prisrčen pozdrav bralcem mladinske strani Dolenjskega lista!

ABV

**OGLE*
DALO
MLA
*DIH**

V notranjih predpisih tudi o mladini

Zdaj, ko vse delovne organizacije prilagajajo notranje predpise, so se vodstva mladinskih aktivov odločila, da bodo polizušala priporiti v njih tudi mladini njeno mesto. Predsedstvo občinske konference ZMS pa se je odločilo, da bo organiziralo za mladince člane samoupravnih organov, sindikalnih podružnic in predsedstva seminar v Dolenjskih Toplicah, na katerem se bodo seznanili, kakšno vlogo bi moralo imeti v samoupravnih organih delo mladinske organizacije.

Klub mladih dolenjskih novinarjev

Na predlog republiške konference ZMS bo v Novem mestu v začetku februarja ustanovni sestanek kluba mladih novinarjev, dopisnikov iz širše Dolenjske in Spodnjega Posavja. Klub mladih novinarjev, dopisnikov iz širše Dolenjske in Spodnjega Posavja. Klub mladih novinarjev, dopisnikov iz širše Dolenjske in Spodnjega Posavja. Klub mladih novinarjev, dopisnikov iz širše Dolenjske in Spodnjega Posavja.

Njihova skrb bo delovna disciplina

Zadnji petek so v »Beltu« sklicali mladinski sestanek, na katerem so obravnavali več težjih vprašanj: samoupravljanje, delovna disciplina in povezanost mladine s člani drugih organizacij. Na sestanku so se pogovarjali tudi o izpopolnjevanju stališč in delovne obveznosti 3. seje RK ZMS o nalogah in problemih mladine v delovnih organizacijah. Sklenili so, da bo mladinski aktiv skrbel za delovno disciplino, pridobivanje novih članov in za organizacijo izleta.

Na sestanku so izvolili dve komisiji. Novi predsednik aktivna je Franc Štefano

Mladinski klub: da ali ne?

Člani predsedstva občinske konference ZMS Novo mesto so na zadnji seji razpravljali tudi o mladinskem klubu, ki ga v Novem mestu ni, mladi Novomeščani pa si ga zelo želijo in očitke o nedelavnosti opravljujejo samo s tem, da nimajo primerne ga prostora, kjer bi se zbirali. Da ne bi načrti spet padli v vodo in da bi delo mladinskega kluba vendarle zaživel, so se člani predsedstva odločili, da bodo izbrali predstavnika, ki bo obiskal mladinski klub v Idriji in se s tamkajšnjimi mladinci pogovoril o njihovih izkušnjah. Idrijski mladinski klub sodi med najboljše tovrstne klube pri nas. Ko bo izdelan natančen delovni program, bodo poskušali uresničiti načrt o ustanovitvi mladinskega kluba.

Medtem ko so Caravelle uglasile svoje glasbene motnje, smo med pripravami izvedeli, da so začeli letati po glasbenih lestvicah že 1966 in

DOSEGLI SO VELIKO USPEHOV,

čeprav jim ni vedno lahko

Na najrazličnejših občinskih in področnih športnih tekmovanjih so pionirji iz Vavte vasi posegli po prvih mestih – Tako je bilo na tekmovanju v smučarskih skokih, v plavanju, šahu, atletiki in še kje

V našem uredništvu so se oglasili Janez Senica, Ivica Jakše in Jelka Štok, zastopniki pionirskega odreda »Jozica Venturina« iz Vavte vasi, ki so prišli v Novo mesto po nagrado za najboljšo organizacijo lanske kurirčkove pošte. Prizadevni učenci osnovne šole so bili že nekajkrat pohvaljeni, zato je prav, da jih predstavimo tudi tistim, ki jih ne poznajo.

Jelka Štok je predsednica pionirskega odreda: »Za nami je komaj I. šolsko polletje. Lahko trdim, da smo letos na naši šoli že veliko naredili. Zbirali smo papir za Banjaluko, banjaluskim otrokom, ki obiskujejo šolo pri nas, pa smo darovali obleko in obutev. Imeli smo tudi več športnih tekmovanj, na vseh naših sestankih pa smo se močno zavzemali za boljše učne uspehe. Redno iz-

dajamo ciklostilirano glasilo Veseli dnevi, ki obširno govori o našem delu.«

Ivica Jakše, ki je osvojila naslov najhitrejši pionirke Slovenije:

»Vsako leto imamo več športnih tekmovanj. Tudi na občinskih in področnih ter republiških tekmovanjih so člani našega športnega društva dosegli lepe uspehe. Povedati pa moram, da nimamo dobrih pogojev za vadbo. Pridno obiskujemo treninge: pozimi v telovadnici »Partizana«, poleti pa na igrišču na gmajni. Zelo si želimo, da bi imeli športno igrišče poleg šole, ker bi lažje vadili.«

Janez Senica, predsednik šolskega športnega društva:

»Tudi letos bomo organizirali več tekmovanj. V mislih imam namiznoteniški turnir, atletsko tekmovanje, sodelovanje na plavalnem pr-

venstvu v Krškem in kurirčkovo pošto. Med zimskimi počitnicami bomo imeli na Košenicah tudi smučarski tečaj. Zadnja leta smo na tekmovanjih dosegli zavidljive uspehe, predvsem v atletiki, za katero je med našimi učenci tudi največ zanimanja.«

Neizčrpne možnosti

16. januarja je sklical predsednik občinske konference ZMS v Novem mestu Janez Slapnik posvet o nadaljnjem sodelovanju z JLA. Udeleženci so poudarili, da je bilo sodelovanje do zdaj razvito na športnem in manj na kulturnem področju. V prihodnje bo treba izraziti vse možnosti, ki se ponujajo pri tem sodelovanju. Med drugim so predlagali, da bodo v delovne športne igre novomeške občine pritegniti tudi vojake.

Makedonska pevka zabavne glasbe Ljupka Dimitrovska (levo) in Zdenka Marn – slovenska Jasminka 69 sta se takole postavili pred fotoreporterje na nedavni Labodovi modni reviji na Otočcu. (Foto: M. Vesel)

Mladina pa odhaja...

Mladi ljudje bežijo iz vasi v mesta, čeprav se na drugi strani premalo trudijo, da bi izboljšali razmere v domačih vaseh

Vsak dan vedno znova ugotavljamo, da mladi ljudje zapuščajo vasi in odhajajo v mesto. Na kmetijah ostajajo starejši, kajti razmere na vasi in v kmetijah so neurejene in prav zato mladina odhaja drugam.

In vendar ne bi smelo biti tako brezupno, če bi se mladi kmečki ljudje sami borili za svoje dobro. Vaški mladinski aktivni so nedelavni, zato ni čudno, da mladih ljudi ni čuti v drugih družbenopolitičnih organizacijah.

Veliko bi lahko dosegli prek krajevnih skupnosti. Najprej bi bilo treba organizirati uspešno hranilno-kreditno službo tudi na vasi, zavzemati bi se morali za sodobnejše kmetovanje, pomagati pri reševanju socialnih problemov na vasi. Strokovno znanje naših kmetovalcev je zelo pomankljivo, kljub temu pa so zimske kmetijske šole slabo obiskane.

Težave se začnajo že v rani mladosti. Otroci prihajajo v šolo od daleč, utrujeni in prezebljeni in neuspeh je tu. Ne zanimajo se za delo v pionirskih organizacijah, pozneje jim pa prav tako ni mar za povezanost in delo mladine. Zivotarijo in sanjarijo o lepšem življenju. In potem odhajajo, še vedno odhajajo iz vasi.

Z. G.

Poraslo je število prekrškov

V brežiški občini je v lanskem letu naraslo število prekrškov, ki so jih povzročili mladoletniki. Poraslo je tudi število mladoletnikov, ki so storili težja kaznliva dejanja. V letu 1963 so poslali v VPV Radeče 4 mladoletnike, nekaterim pa je izreklo sodišče ukrep strožjega nadzora staršev ali skrbstvenega organa.

Tudi med Dolenjci Eva!

Za začetek kar dobro! — smo rekli v uredništvu, saj ste nam poslali 112 kuponov št. 11. Zmagala je popevka Mojmirja Sepeta, ki jo poje Eva Sršen, slede ji Slaki, Delial, Bele vrane in drugi. Vse, ki sodelujete v našem nagradnem razpisu NAJPOPLOT, prošimo, da na kupon napišete vsaj naslov melodije — olajšajte pa nam delo, če veste tudi ime izvajalca. Kuponov, na katerih ne bo naslova melodije, ne bomo mogli upoštevati pri žrebanju nagrade.

Za tiste, ki zadnjic niso prebrali, ponavljamo pogoje razpisa: Izrežite okvirček NAJPOPLOT in napišite, katero ploščo (melodijo) ste ta teden najraje poslušali. Izpolnjen kupon št. 2 v kuverti ali prilepljen na dopisnico najkasneje do ponedeljka, 26. januarja pošljite na

naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto — za NAJPOPLOT!

Ta teden so bile na Dolenjskem najbolj poslušane:

1. Ljubi, ljubi (Eva Sršen) 23 glasov
2. Triglav (Ljuzje Slak) 13 glasov
3. Mamci (Ljuzje Slak) 10 glasov

Med poslanimi kuponimi smo ta teden izžrebali tri in poslali tele plošče:

1. Mileni Zupančič z Vrha pri Ljubnu št. 7, p. Novo mesto — »Jaz sem pa en Franc Košire« (z ansambлом bratov Avsenikov)
2. Ivanu Bohetu, Vinjavas št. 38, p. Stopiče — »Ljubi, ljubi« (Eva Sršen)
3. Rezi Prijatelj, Dol. Laže 31, p. Ribnica na Dolenjskem — »Moja mazurka« (ansambel Jožeta Kelbla)

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 26. januar 1970

Kupon št. **2**

Tik pred iztekom starega leta so v dvorani zagrebškega velesejma izvolili drugo najlepše dekle Jugoslavije, »Jasminko 70«: izbrana je bila Anita Baturina, 16-letna dijakinja iz Splita (na sliki: druga z leve proti desni). Njena prva spremljevalka je postala Zlata Petković (prva na levi) iz Smedereva, tretja je Zdenka Marn iz Ljubljane in četrta Mira Ličina iz Zagreba. (Foto: Miodrag Bogdanović)

DRUGJE SE JE ZGODILO

Najdaljši lasje: 126 cm!

CELE TRI MESECE je tekla akcija z geslom »Iščemo žene z dolgimi lasmi«, v kateri se je prijaviло več deset deklic, deklet in žena z dolgimi lasmi — toda le 11 kandidatk je imelo pogoje, da so se pojavile na straneh našega lista. Ob koncu akcije je bila Milica Zorič z lasmi, dolgimi 126 cm, proglašena za ženo z najdaljšimi lasmi. Toda kljub temu le ne moremo trditi, da ima prav ona najdaljše lase v Subotici. — Zmagala je torej Milica Zorič, medicinska sestra (20 let) z lasmi, dolgimi 126 cm. Sledijo ji: Ružica Stojilković (14) — 117 cm, Stanka Kopunović (23), uradnica — 115 cm, Mirjana Skenderović (12), dijakinja — 99 cm, Ziyana Grbič (17), učenka — 98 cm itd. — Zanimivo je, da je bilo tudi precej drugih kandidatk, toda njihovi lasje so bili krajši od pogoja, ki smo ga razpisali: lasje so morali biti daljši kot 70 centimetrov. Žene v Subotici so akcijo topla pozdravile. Pokazalo se je, da imajo mnoge žene rade dolge lase, da jih vestno negujejo in hkrati tudi ljubosumno pazijo, da se jim lasje ne skrajšujejo. Večina je izjavila, da si bodo tudi vnaprej pustile rasti dolge lase.

(»SUBOTICKE NOVINE«, Subotica — 9. I. 1970)

Star je že 745 let...

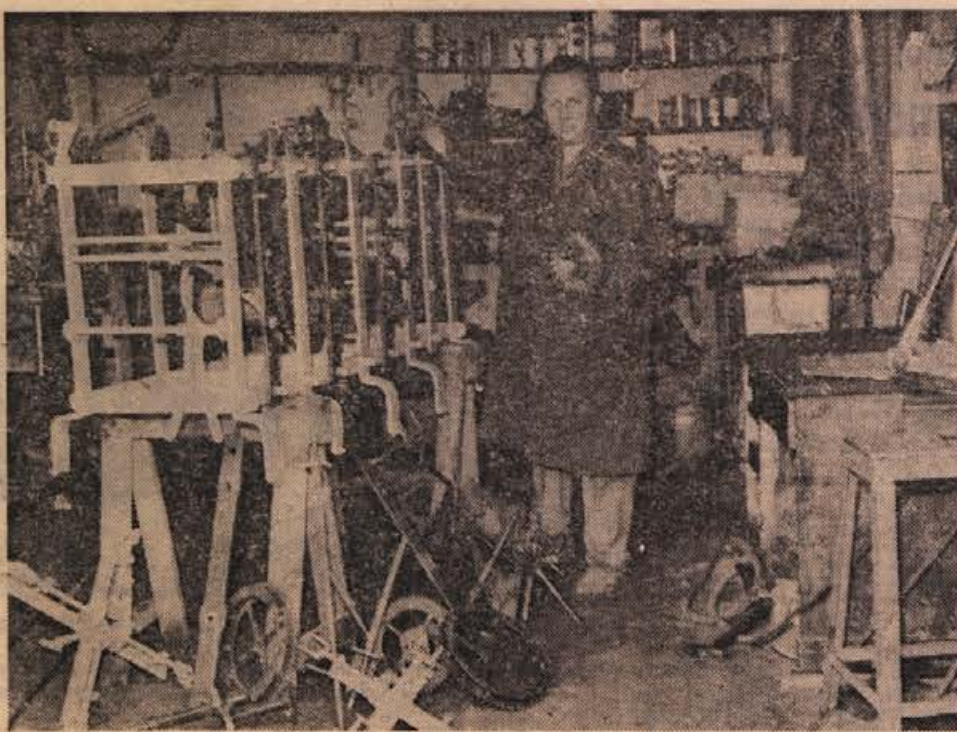
NI SALA, temveč živa resnica: v Bjelovaru živi najstarejši človek na svetu! Ima najanko 745 let. To je Josip (Nikole) Doboš iz Ulice Branka Karanovića 13 a. V njegovi zdravstveni knjižici namreč piše, da se je Josip Doboš rodil leta 1225, torej že v 13. stoletju! Knjižico mu je izdal Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Bjelovaru 6. januarja letos.

(»BJELOVARSKI LIST«, Bjelovar — 15. I. 1970)

V spomin očeta: zdravje sinu

V BOSANKEM BRODU so delovne organizacije pred kratkim nameravale postaviti spomenik dolgoletnemu načelniku za gospodarstvo v občini, ki je pred dvema letoma nenadoma umrl. Pokojni Stjepan Sudarevič je bil izredno priljubljen in cenjen gospodarstvenik v občini, ki je z nasveti in s praktičnim delom pomagal mnogim podjetjem in uslužbencem. Zdaj pa so nenadoma zvedeli, da je pokojnikov sin Brane bolan na srcu. Brane, ki je sicer pravnik v podjetju »Metal-emajla« v Brodu, bi moral na operacijo srca v London, ki bo stala 40.000 din. Podjetja so zbrala ta denar in ga namenila za operacijo sina priljubljenega pokojnika. Brane je medtem že odpotoval v Anglijo.

(»BRODSKI LIST«, Slavonski Brod — 9. I. 1970)

Nad sto let staro uro v ribniškem cerkvenem stolpu je pred kratkim popravil mojster Jože Rušnjak. (Foto: Mohar)

Stara ura spet kaže čas

Ribniška cerkvena ura je stara 138 let — Tudi njo je prizadela zadnja svetovna vojna

Ribnica ima svojo znamenitost — cerkveno uro, ki je bila izdelana 1832. Ura je pravi velikan: dolga je 130 cm, visoka 80 cm in široka 50 cm. Tehta okoli 200 kg, sestavlja pa jo nad 1000 delov.

Ura je Ribničanom kazala točen čas do zavezniškega bombardiranja malo pred koncem druge svetovne vojne. Po vojni je nekaj let merila čas bolj po svoje, potem pa se je ustavila.

Sedaj ura spet gre. Mojster Jože Rušnjak je vstavil vanjo nekatere nove dele in jo temeljito obnovil. Zdaj se ura sama navija in kaže točen čas. Mojster Rušnjak garantira, da bo šla brez zastoja najmanj 50 let. S popravilom ure je imel veliko dela, toda bil je vztrajen. Tako cerkvena ura spet kaže čas, kot ga je pred sto in več leti.

K. ORAZEM

POZIMI KAKTUSI CVETO — nekoliko nevsakdanje, vendar že več let pri Reckovih v Partizanski ulici v Novem mestu okoli novega leta cvetijo kaktusi. 3-letni semenjak Cooperjeve vzgoje je letos imel 65 cvetov, kar je precej nenavadno. Sredi poletja imajo kaktusi samo kakšen osamljen cvet, pozimi pa se pokažejo v vsej svoji lepoti. (Foto: S. Dokl)

Z naših vrstov

SZDL za boljši jezik

Pred leti je glavni odbor SZDL napisal javnosti pismo, v katerem se je zavzel za čistost, lepoto, domačnost slovenskega jezika in obsojil vse tiste, ki se zavzemajo za pisarniško slovenščino oziroma za tujke. Od časa, ko je pismo prišlo v javnost, pa do danes, je težko ugotoviti odmev pisma, vendar še sodimo samo po besedilu, ki je bilo objavljeno v tedenskem informativnem biltenu glavnega odbora SZDL št. 36 (od 28. novembra lani), nismo prišli daleč. Tam piše takole: Socialistična zveza v težnji po nadaljnjem napredku neposredne socialistične demokracije omogoča uveljavljanje pluralizma avtentičnih interesnih grup v naši družbi. Tak interesni, socialni pluralizem ni identičen s političnim pluralizmom, kajti ta se spreminja v predstavniki pluralizem, v tem pa se politika že oddvaja od človeka in postaja monopol elite.

Kaj jim mar številka

Občinski uslužbenci v Novem mestu so bili nemalo presenečeni, ko so pri vračanju komunalne takse za ceste ugotovili, da veliko lastnikov osebnih avtomobilov sploh ne ve za registrsko številko svojega vozila. Skoda, da jih niso vprašali še za hišne številke, verjetno jih tudi ne bi vedeli.

Voda je kriva

Polepsala si se, imaš ljubečka? — sem vprašal oni dan znanke iz Dolge vasi pri Kočevju.

— Nisi uganil. Če sem lepša, sem zato, ker je naša vas dobila vodovod in se pogosteje umivam.

Tajni želodec

Na nedavnem posvetu o turizmu v Kočevju, ki so se ga udeležili tudi predstavniki ribniške občine, so med drugim predstavniki kočevske občine večkrat poudarili, da so pri turizmu nekatere zadeve popolna skrivnost. Ko so bili udeleženci posveta pri kosilu postreženi s kostelskim želodcem, je neki radovedni Ribničan vprašal, kako je ta okusna jed pripravljena.

— Veste, to je pa poslovna skrivnost! — se je znašel Kočevar, ki pa seveda tudi sam ni vedel, kako je želodec pripravljen.

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Zmrznilo 13 otrok

(GROZNI MRAZ) — je letos marsikako žrtev zahteval; strašna pa je vest, da je v Münichslagu na poti iz šole zmrznilo 13 otrok. Našli so jih na kupu tesno se objemajoče. Sneg in nevihta jih je na poti dobila.

(VOJNI MINISTER) — Hoče število rekrutov podvojiti: Dosedanje število bi se imelo potem zvišati za 51.550 mož. Zato pa potrebuje zopet 400 milijonov kron. Tedaj bomo še več delavnih moči iz doma dajali in povrh pa še plačevali. Le tako naprej!

(RUSIJA) — porablja prav dobro sedanji ugodni čas, ko ji ne more Anglija nasprotovati. Če traja vojska v južni Afriki še nekaj mesecev, se Rusija utrdi v Aziji, da ji ne bodo mogli Angleži nikdar več priti do živega.

(NOVO MINISTRSTVO) — Komaj smo dobili zadnje dni starega leta ministrstvo, že je odslužilo, in že se snuje drugo. Predsednik mu bo Körber, kateri ima nalogo, si tovariše izbrati. Kakor isti poročajo, izbral si je že trgovskega ministra grofa Goësa, dosedanjšega namestnika v Trstu in poljedelskega ministra baron Heyna, našega deželnega predsednika.

(V AMERIKO) — se je izselilo v pretečenem letu iz okraja Črnomelj, Kočevje in Novomesto 730 oseb.

(UTOPILA SE JE) — v Krupški vodi M. Boben z Vrtače št. 11 pri Semiču. Ko je prala čeva, se ji je najbrž zvrstelo v glavi, da je padla in se zatonila.

ranila. Prišla je ob zavest in utonila, dasi je voda na tem mestu zelo plitva. Ob treh popoldne so jo dobili v vodi; zapustila je več nedoraslih otrok. Prejšnji dan je bila pri sv. spovedi in sv. obhajilu, zato upamo, da je bila pripravljena.

(PREMOG V ST. JANZU) — Mino la dva meseca se je izvozilo iz St. Janža 1150 meterskih centov po Dolenjski železnici na razne strane. Tudi na Sevnico ga prevažajo. Vozniki in delalci imajo za sedaj pač pičli zaslužek, ali kadar se name-ravana železnična proga vresniči, utegne biti boljše.

(V ŽUPNIJI AJDOVEC) — je bilo rojenih v preteklem letu 1899 vseh vkup 37, med temi je 19 dečkov. Umrlo jih je 17, med temi 10 moških; najstarejši 85,5 leta star. Oklicanih je bilo 11 parov, poročenih 7.

(G. JANKO LEBAN) — nadučitelj v Trebelnem nad Mokronogom je obhajal te dni 30 letnico svojega pisateljevanja. Začel se je bil vaditi v peresu že s 15 letom. Ta gospod se odlikuje, kakor znano, kot mladinski in vzgojeslovni pisatelj, a tudi kot pesnik.

(KOLIKO JEZIKOV) — se govori na vsem svetu? Učenjaki trdijo, da 5 tisoč narečij in 860 mej seboj popolno različnih jezikov. Govore pa v Evropi 98 različnih jezikov, v Afriki 114, v Aziji 123, v Ameriki 417 in na različnih oceanskih otokih 117. Čudno je, da na mnogih sosednih otokih popolno različno govore, in če taki prebivalci skup pridejo, se le s kazanjem sporazumejo.

IZ DOLENJSKIH NOVIC — 15. januarja 1969.

Duševo zaostali fant je v kratkem su zagrešil deset drznih tatvin

Domitrovič iz Šentjurja bo 3 leta prestajal zaporno kazn v zavodu za duševno prizadete v Hrastovcu — Kradel je predvsem žganje

očni klopi novomeškega sodišča se je letni Franc Domitrovič brez zaposlitve iz ker je lani poletni vrsto tatvin deloma oma pa v družbi z im' pajdašem. Spe- sta se za krajo jač. novomeškim kinom Domitrovič prvič po je izmaknil kolo. ba Jakuboviča, nato stem mesecu skupaj mladoletnožem v vadvakrat okradel go- Antona Mavca. Iz nove hiše sta odne- 10, drugič 16 litrov nedtem ko je tretjič n kraju obtoženec adel 26 litrov žgane

šah sta vnovič pri Mavcu vzela 30 litrov žganja, v isti vasi pa obiskala še dvakrat kmeta Hrastarja. Ko sta mu odnesla 60-litrsko steklenico žganja, sta vzela še 22 litrov tega alkohola.

Julija sta na Šentjurski gori prišla v zidanico Janeza Galiča ter ukradla 25 litrov vina, kmalu zatem pa sta v Šentjurju prišla do še obilnejšega plena. V zaprti hiši Antona Mikliča sta iz omare vzela kovček, ga na skednju odprla in v njem našla 7.670 dinarjev. Plen sta si razdelila.

Na razpravi je obtoženec vseh 10 kaznivih dejanj odkrito priznal, zaradi njegove

umske zaostalosti, ki je po mnenju izvedenca psihiatra na stopnji 8-letnega otroka, pa so mu prisodili milejšo kazn. Obsojen je bil na 3 leta strogega zapora in varnostni ukrep, po katerem bo kazn prestajal v zavodu za duševno prizadete v Hrastovcu, kjer bo deležen posebne nege in prevzgoje.

Fantova mati je menda že prej prosila, da bi sina vzeli v kak zavod, ker je čutila, da mu doma z vzgojo niso kos, vendar ni uspela.

Ob aretaciji so našli pri obtožencu še vrsto predmetov in 234,75 din denarja, kar mu je bilo zaseženo. Sodba še ni pravomočna.

Sto let zabave in čtiva za štiri dinarje nosi in skriva v sebi lepa knjižica — PAVLIHOVA STOLETNA PRATIKA!

V PRODAJI FEBRUARJA!
Naročila sprejema:
»PAVLIHA« p. p. 208-IV
LJUBLJANA

meseca je v Šentjur- ednja Marije Lužar eljno odejo, julija pa kradla skupaj z že m fantom. V Cem-

Id na Anzlo- vi gori

trobentice v letu letniki te dni lahko Anzlovi gori in dru- Semičem. Sneg je popolnoma skopnel, je bilo tako, da je popolnoma odveč. so prepričani, da ontice še ne pome- auči in da bo gora pet pokrita s sne-

Nemški tovarnarji na obisku pri nas

Predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan je bil med nedavnim obiskom v Kočevju zelo presenečen, ko je zaslišal za novo vrsto turizma. Na Kočevsko vedno pogosteje prihajajo tuji, predvsem nemški tovarnarji. Dopusit prežive na kočevskih kmetijah pri kmetih, ki so sicer začasno zaposleni v njihovih podjetjih v Nemčiji. Med dopustom kosijo travo, jo sušijo, nabirajo gobe in druge gozdne sadeže, skratka kmetujejo. Tako nastaja nova vrsta turizma, ki bi mu lahko rekli delovni. Sicer pa: naši ljudje delajo za tovarnarje v Nemčiji, oni pa naj pri nas za svoje delavce!

Trgovsko podjetje CENTROMERKUR iz Ljubljane je pripravilo za letošnje kopalno sezono kopalke iz najnovejše PIZ BUIX SUNTEX tkanine. Posebnost kopalke je ta, da prepuščajo ultravijolnetne žarke in tako omogočajo porjavitev po vsem telesu. (Foto: M. Vesel)

AB Agraria BREŽICE

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zimске, za vaša motorna vozila dobite po konkurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL V BREŽICAH. Pod obzidjem 32!

Znamenja vremenosti na živalih

I. Na domačih živalih

abo vreme, dež ali sneg, i.t.d. liža, če ovcé nenavadnje skače- a se terkajo: če se zgodij in past podajo, in domu gredé ravi segajo, in se zvečer prav je iz pašnika odgnati dajo. asi rigajo, ušesa višjeje in njo. Če se krave, voli, konji muham, ki jih močno pikajo, jo in bezljajo.

goveja živina glavo kvišku lije, zrak v sé vleče in se gobca lije, in mukaje k do- liti. Če so svinje prav nemir- trulijo in rijejo. Če psi travo in jo spet izkozlajo. Če mač- oje glave s prednjimi tacami, no nad ušesni praskajo in se vnotu lijejo.

no uro in gromenje goveja ži- začuti, če po zraku hlepi, z tenimi nosleicami nad seboj ali voha, na paši z zavihanim n skače, z nogami ali pa z i zemljo koplje, si noge lije mukaje proti hlevu leti; telice nice pa bezljajo, kakor de bi zdvijale, in se med konje in večjo živino pomešajo. Ovcé av nemirne in se terkajo. Svi- azmetavajo gnoj, senó in sla-

OPRAVILA ZA VSAK MESEC I. v prosencu

Dimniki so od vsakdanje kurjave sajasti; torej se mora vsako saboto pred pečjo, in dimnik pa nar manj vsaki šesti teden z brezovo metlo dobro omesti. Zidani dimniki se lahko ometejo, če se majhen smrekov verh priveže in po dimniku gori in dolj vlači ali pa brezova metla na drog dobro priveže in z njo po dimniku gori in dolj dergne. Če se z jelovim lesam, kateri več saj napravi, kuri, sé mora tudi bolj pogosto dimnik omesti, kakor tam kjer s terdim lesam kurijo. Pepel naj se v tistih krajih spravlja in hrani, kateri so pred ognjem bolj varni, pa ne v lesenih posodah.

Zdaj se tudi od zaklane živine loj topi, sveče delajo, in v srednje toplih shrambah obesijo, de se od mraza ne razpokajo.

Dober saninec (snučar) te opominja, de si derv na saneh (snučeh) za celo leto navoziš. Na

ravnim se z vožnjo veliko zasluž, torej je zdaj čas z vozom ali sanmi na cesti denar služiti. — Pitana žival se zavolj velikiga mraza več ne redi: tedaj se zakolje, in suho meso za poletje pripravi. — Kruh, mleko, sadje, vino in druge take stvari varj pred zmerzino. Tkavec in predica v veliko krajih celo malo spanja vžijeta, tkavec urno tke, predica pa veselo prede.

● Ovcam se jelševi vejniki (butarice), ki jim na Notranjskem frodej pravijo, pokladajo, ktere od tega ne jedo, so na pljučih ali jetrih bolne in se morajo od zdravih odločiti. Dobro posušeni gnoj in kopelj se kokošam posiple, de raji neso. Ako je lepo kopno vreme, pu- sti čebele letati, da se spraje. — Na ribniških skerbnih led prebijaj, de se ribe pod ledom ne zaduše. Gnoj iz hlevov pogosto kidaj, de od gnjusobe živina ne boleha. Podgane in miši, ki pred ko na spomlad mlade imajo, polovi. — Gor- ko se derži, da se ne prehladiš in kašlja ali druge persne bolezni ne dobiš.

● Mlado sadno drevje in cepe pred zajcem varovaj. — Zganiga vina, naj bo kakoršno hoče, na popotvanjih nikdar ne pij, ker v mra- zu in na poti lahko zmerzeš. Si- rovo vino greje; žgano vselej peče in suši, in človek, ki ga pije, je zaspan; torej prav lahko na mrazu zaspi in se več ne zbudi.

ZADNJE SREČANJE

Ura na Kapitlju je odbila osem. Marija se je zdrznila. Počasi je stopala proti pošti. Vse je bilo tiho in mirno.

Zavila je z osvetljene poti in usedla na prazno klop v parku. Mrak je ni motil in lahko se je neprisiljeno prepustila spominom.

»Ali bo prišel?« se je v trenutku ustrašila. Čudno, rada bi ga še enkrat videla in potem nikoli več. Zmotili so jo moški koraki, ki so prihajali od bolnišnice.

»On je!« Pri prometnem znaku so koraki zamrli. Človek je prisuškoval nemi govorični noči.

»Ivan!« ga je poklicala in pohitela k njemu. Prijel jo je za roke in jo nežno potegnil k sebi. Nato jo je odrinil, se naslonil na prometni znak in jo opazoval.

»Mislija sem, da te ne bo,« je Marija prekinila tišino. V odgovor se ji je nasmehnil, se sklonil k njej in jo hotel poljubiti. Odrinila ga je. Zgledala se je v njegov prstan na roki, ki se je bleščal ob siju svetilke, in solze so ji pritekile same od sebe. Pustila je, da so ji tekle po licih, ji močile dolge lase in se ustavljale na vratu.

Vzel je robec, ji obrisal solze in jo tolažil kot takrat, ko je ležala v njegovi bolnišnici. Da, od takrat je minilo komaj nekaj časa in njeno življenje se je čisto spremenilo. »Kaj neki občuti, ko me stiska k sebi, obenem pa ve, da je zadnje srečanje,« je mislila Marija.

Ko ji je obrisal solze, jo je močno poljubil, kot da bi ji hotel za večno vtisniti spomin na njuno kratko ljubezen, kot da ni hotel misliti na jutri, na tisto, kar mora priti. Zanju ni bilo prihodnosti. Ostajala je le sedanjost, pretkana s spomini preteklosti, kruta resnica in življenje. Brez iluzij sta stala ob svetilki, ki bo kot njuna sreča ugasnila ob siju sonca, in dan jima bo razbil skrite sanje. Stala sta, v bližini pa je tekla Krka in odnašala njune misli, želje, bolečino ob slovesu, spomin na njun zadnji poljub.

Hotel bi, da bi ta trenutek trajal večno, da bi se z roko v roki popeljala po gladini Krke in se ne bi nikoli več vrnila.

Pisk lokomotive ju je zdramil iz zanesenosti. Kot da bi se prebudila iz težkih sanj, sta se odmaknila. Oba sta vedela, kaj sledi, toda nobeden ni imel poguma, da bi to storil prvi.

Gledala ga je v obraz, kot bi hotela za vedno v srcu obdržati ljubljeno lice. Pogled ji je zdrsnil na njegov prstan. Svetlikal se je v luči cestne svetilke in ji pripovedoval zgodbo o dveh deklicah, ki čakata, da ju bo očka poljubil za lahko noč. Ta pa se je prepletala z drugo o dekletu, ki bo čez nekaj časa nosila prav tak prstan in primek drugega moža.

Stresla se je, on pa je bil videti miren, kot takrat, ko je na operacijski mizi reševal njeno življenje. Ali pa je bila to le krinka? Tega ni vedela.

»Bodi srečna z njim,« je slišala njegov tihi glas. Ni več zdržala. Zbežala je stran in tekla, tekla ... naproti življenju, ki bo en sam spomin na ta zadnji poljub, objem.

Spet je bilo vse tiho. Avtobusna postaja je samevala, ura pa je odbila devet.

»Ena ure sreče,« je grenko pomislil in še sam odhitel.

M. V.
(Honorar 100 din)

PRIPOVEDKE O MIRNI PEČI

Pred nekaj leti smo učitelj iz Dolenjske hodil v Ljubljanjo poslušat predavanja o ljudskem slovetstvu. Predavatelj je pripovedoval o nastanku krajevnih imen. Mimogrede je vprašal:

»Ali je kdo iz Mirne pečī?«

»Jaz sem.«

»Ali veste, kako je dobila ime vaša vas?« je vprašal.

»Poznam pripovedko, pa ne vem, če je prava,« sem se izgovarjala.

»Le povejte!« me je spodbujal profesor.

»Kar po domače bom povedala, kakor sem slišala, ko sem bila še majhna:

Bila je fara, cerkev in župnišče, ki je menda starejše od novomeškega Kapitlja, vasi pa še ni bilo.

V hištrni so sedeli: župnik pri mizi ob oknu, hlapec in dekla pa na peči. Župnik je bil zatopljen v brevir, hlapec in dekla pa sta se začela medtem cukati. Takrat pa je zagrmel župnikov glas: »Mir na pečī!«

Tako je kraj dobil ime,« sem končala.

V predavalnici je nastal smeh, profesor se je muzal in kimal. Potem pa je še pojasnil, da v starem slovenskem jeziku pomeni »mirna« ponikalnico. Po njegovem bi bilo pravo ime »Mirna pečī«, ker leži vas ob Temenici, ki je ponikalnica. Verjetno pa je ljudska etimologija spremenila ime v sedanjo Mirno pečī.

DRAGICA ROBIČ

(Honorar 100 din)

Podpora rudarjem in Celulozi

Stališče Zveze komunistov naj oživiljajo po samoupravni poti

Ceravno člani konference Zveze komunistov v Krškem za svojo prvo sejo 14. t. m. niso dobili v roke gradiva, ki bi usmerjalo in spodbudilo njihovo razpravo, so v sklepkih na široko zajeli naloge, ki čakajo organizacije v novem obdobju.

V njih so poudarili, da morajo biti komunisti pobudniki vseh naprednih idej in akcij in da morajo na vsakem koraku podpirati boj za reformo. V občini bodo nadaljevali akcijo za ustanovitev sklada za nova delovna mesta in spodbujali delovne organizacije, da bodo upoštevale potrebe po povečanem zaposlovanju.

Komunisti so na konferenci sklenili, da bodo vztrajali pri iskanju dodatnih možnosti za zaposlitev senovskih

rudarjev v domačem kraju, ker je rešitev z obratom gradbenih žerjavov le polovična. Vso pomoč je konferenca obljubila tudi kolektivu Celuloze, da bi se ta čimprej izkopal iz krize. V sklepkih so nadalje omenili, da bodo komunisti poskušali preprečevati pretirano medsebojno zadolževanje delovnih organizacij. V podjetjih so člani ZK dolžni po samoupravni poti prenašati v življenje stališča Zveze komunistov. Spremenili

bodo sedanje organizacijske oblike in tako zagotovili boljše delo organizacij. Za pomlajevanje članstva pripravljajo dolgoročni načrt.

Vsi ti sklepi predstavljajo za novi komite osnovo za delovni načrt, katerega pričakujejo v najkrajšem času. Ta naj točno opredeli, kakšne dolžnosti čakajo komuniste v delovnih organizacijah, na vasi, v občinski skupščini in drugih predstavnih organih.

J. T.

Izkoristite znižane cene!

V prodajalni ELEKTROTEHNA v Krškem lahko dobite pralni stroj CANDY 45, ki je stal prej 2.910 dinarjev, sedaj pa so mu znižali ceno na 2.000 dinarjev.

Poceni nudijo v tej prodajalni tudi električni štedilnik TOBI, saj stane le 405 dinarjev.

Pri ELEKTROTEHNI so znižali ceno magnetofonov za 50 odstotkov. Prodajalna je dobro založena tudi z vsem elektroinstalacijskim in vodoinstalacijskim materialom ter akustiko.

(P-O-E)

Kostanjeviški otroški vrtec (na sliki) se stiska v neprimernih prostorih osnovne šole že več let. Pod skrbnim vodstvom vzgojiteljice Brede Strel se v vrtcu vzgaja in zabava 24 malčkov, katerih mamice so v glavnem zaposlene v Krškem. (Foto: S. Dokl)

KAJ BI VI ZAPISALI TA TEDEN?

Miličnik Drago Slapar, ki je služboval na Senovem od 1958 do ukinitve postaje pred dvema letoma, pravi, da ljudje opustijo pijančevanje. Veseli ga, da je pretepev po gostilnah vedno manj, saj se ni prijetno ubadati s pijanci. Gostje pa imajo tudi boljši občutek, če jih v javnem lokalu nihče ne nadleguje. »Dandananes je za 90 odst. bolje, kot je bilo pred leti,« pripoveduje. Ljudje so začeli spreminjati svoje navade kmalu potem, ko so prišli na trg mopedi. Začeli so varčevati, se zadolževati in tako ni nikomur ostajalo denarja za zapravljanje. Čas motorizacije je prinesel s seboj druge prekrške. Največ teh se dogaja na cestah, ko vozniki ne upoštevajo predpisov, ko se vozijo izven ali pa celo brez izpita. Vojna brez izpita najbolj mika mladino. Imeli smo primere, ko so prestopniki plačali tudi desetkrat več kazni za tako vožnjo, kot bi jih veljal izpit.

Pozimi so zavihali rokave

Vaščani iz Mladja, vasi na Gorjancih, bodo dobili vodovod. Zagrizli so se, da hočejo imeti zdravo pitno vodo, saj so jo doslej dobivali iz kapnic. Dež, mraz in sneg jih ovirajo pri kopanju jarkov in kanalov, po katerih bo iz zajetja tekla voda. Ko se je v decembru peljal po službenih opravkih predsednik krške občine se je začudil, ko je v Mladju videl, da so vsi moški iz vasi kljub sneženju kopali jarek. Ustavil je avto, izstopil ter dejal, da ne bi verjel, če ne bi sam videl, da se niti tako slabega vremena ne ustrašijo. Pohvalil jih je ter jim obljubil pomoč, seveda, če bo dovolj »cvetka«.

J. S.

Lani 267.000 ton!

Rudarji na Senovem so v letu 1969 precej povečali storilnost. Nakopali so 267.000 ton premoga, čeprav je bilo zaposlenih 40 delavcev manj kot prejšnje leto. Ves premoag so sproti prodali in decembra so morali celo ustavit lokalno prodajo, da so lahko ustregli drugim naročnikom.

Letos dva jubileja v Kostanjevici

Kostanjevica bo letos slavila 10-letnico Forme vive in 15-letnico Dolenjskega kulturnega festivala. Čez poletje bodo povabili v goste 10 kiparjev iz raznih dežel, če bo na voljo dovolj denarja za tako počastitev jubileja. Lamutov likovni salon je bil odprt leta 1958. Ta je slavil 10-letnico pred dvema letoma, vendar želijo v njem odpreti letos čimveč razstav, da bi z njimi proslavili že prej omenjeni obletnici.

DELOVNE ORGANIZACIJE!

Z vplačilom v kreditni sklad Dolenjske banke in hranilnice, brez zahteve po vračilu, dobite 200 % posojila za zidavo stanovanj! Poslužite se ugodnosti takega načina kreditiranja stanovanj!

Jože Habinc: Pred Posavjem je odgovorna naloga: skrb za zaposlovanje ljudi v domači pokrajini. Ni prav, da smo glasni samo takrat, kadar nam voda teče v grlo. Dokler je vse v najlepšem redu, naše organizacije spijo, zato niso dovolj pripravljene, ko nastopi kriza. Tudi pri nas v Celulozi smo se predolgo uspavali.

Posavske občine so še vedno preveč razdrobljene. Vedno so bile na prepihu, a trenutno sploh ne vemo, kam sodi katera od njih.

Zoran Dular: Ne smemo dopustiti, da člani ZK nastopajo v samoupravnih organih po lastni presoji in se ne ozirajo na stališča organizacije. Najti moramo oblike, da bodo komunisti zvedeli za vse težave v podjetjih pravočasno, in ne šele potem, ko je za ukrepanje že pozno. Komunisti v Celulozi, žal, nismo našli najboljših oblik za ustvarjalno sodelovanje znotraj podjetja in tudi ne v od-

nosih z občinsko skupščino. Jože Račić: Komunisti želimo biti hitreje informirani o pomembnih dogodkih doma in v svetu, da ne bomo prepuščeni dvomom. S tem sem mislil na dvoje: na vihar okoli slovenskih cest in na Češko leto dni prej. V občini smo premalo sprejemali v organizacijo. Novi komite naj bdi nad tem in opozarja organizacije, da bodo to popravile.

Franc Juvanc: Mlačnost nekaterih komunistov pri izpolnjevanju sklepov daje slab zglede tistim, ki svoje naloge jemljejo resno. Potem si mislijo: če za sodelavca sklepi niso obvezni, zakaj bi bili zame? V kmetijstvu moramo najti izhod iz revščine, ki tare male kmetije z ostarelimi

Vodovod pod Bohorjem

V zaselku Zaloga, ki pripada vasi Stranje, je le 6 kmetij, pa vendar so se ljudje odločili za napeljavno vodovoda. Občina jim je pomagala s 6.500 dinarji, sami pa so še več prispevali v delu in denarju. Trud je končno plačan. Voda je pritekla v hiše in zdaj ni nikomur žal za napore. Občinski skupščini se zahvaljujejo za razumevanje, kajti brez njene pomoči zamisli ne bi mogli uresničiti.

Upokojenci smo se srečali

Zavarovalnica SAVA v Krškem je za novo leto pripravila upokojencem prisojno srečanje. Ni smo bili več vsi, ki smo nekdanje delali pri njej, in škoda, da nekateri niso dočakali tega. Direktor zavarovalnice nas je seznanil s uspehi in načrti kolektiva in se nato zahvalil tudi nam, ki smo v prvih povojnih letih zornali ledino zavarovalstva.

Kolektiv se nam je za nekdanje napore in vestno delo oddolžil z nagradami. Veselo smo bili presenečeni in izrekli smo tople besede hvalečnosti za tako pozornost. Slovesnost smo zaključili z družabnim srečanjem v Podbočju, kjer smo v kramljanju preživeli nekaj prijetnih uric.

A. B.

Obrambne priprave v krajevne skupnosti

Medobčinski svet ZK za Posavje je na seji 16. januarja razpravljalo o pripravah na vseljuski odpor. Medtem ko v občinah potekajo te priprave na zadovoljivi ravni, pa se v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah tega še niso lotili. Svet je zato priporočil, da naj sleherni delovna in krajevna skupnost nadaljuje uresničevanje obrambnih načrtov v svojem okolju in začne načrtno proučevati prebivalstvo.

Smrt kosi v Podbočju

Gripa (azijska ali naša domača) je zahtevala tudi v Podbočju svoje žrtve. V decembru so umrli: Marija Zorič, mati štirih otrok, stara 54 let; Martin Colarič iz Zavod, star 69 let; Franc Barbič iz Hrastka, star 76 let; Ana Colarič iz Kalc-Nakla, stara 83 let; Jože Jurečič iz Vel. Mraševega, star 78 let; in Franc Simič iz Vel. Mraševega, star 56 let.

Ze v prvem tednu januarja pa je umrla komaj 2 leti stara Zdenka Brudar. Tragično je bilo to, da je ob Zdenki smrti bil v bolnišnici v Novem mestu zaradi zastupitve na roki njen oče in zaradi pljučnice nekaj let starejša sestra, ki zaradi bolezni nista mogla na pogreb.

J. S.

Polde Oblak v Münchnu

Obiskovalci kostanjeviških razstav se še gotovo spominjajo slikarja Leopolda Oblaka, ki je pred letom in pol razstavljal svoja dela v Lamutovem likovnem salonu. Rojak iz Gorenjske nam je sporočil, da trenutno razstavlja v Münchnu v galeriji Tretji svet. Razstava je bila odprta 16. januarja in bo trajala do konca tega meseca.

POPRAVEK

V članku »Stisnjeni smo v mlne protislovije«, ki je bil objavljen na strani 19 Dolenjskega lista z dne 15. januarja 1970, je pomotoma napisano tudi naslednje: »Agrokombinatu so pripravili, naj preusmeri v kmetijski sklad tisti del sredstev, ki jih po zaključnem računu nakaže v poslovni sklad, sklad skupne porabe in neobvezni del rezervnega sklada.« Pravilno pa se mora glasiti takole: »Agrokombinatu so pripravili, naj v bodoče preusmeri v kmetijski sklad tisti del sredstev, ki jih vsako leto pogodbeno daje v sklad za neospodarske investicije občine Krško.«

KRŠKE NOVICE

■ V KOMITEJU občinske konference ZK so bili na volilni konferenci izvoljeni: Milan Ravbar, Majda Blažević, Ernest Breznikar, Jože Habinc, Andrej Kovačič, Desanka Koželj, Slavko Lipar, Rafko Orožen, Jože Račić, Janez Rošker in Slavko Sribar. — Sekretarsko dolžnost so zupali Miranu Ravbarju.

■ UCITELJI PROMETNE VZGOJE so se 16. januarja zbrali v okviru komisije za varnost prometne. Zastopane so bile vse osnovne šole v območju krške občine. Na tem srečanju so sprejeli delovni program in predvideli priprave za letošnje tekmovanje iz znanja prometnih veščin in prometnih predpisov. Tekmovanja bodo organizirala najprej šole, nato se bo nadaljevalo v okviru občine in pozneje še v okviru medobčinske regije ter republike. Tekmovanje bo obsegalo testiranje, ocenjevalno vožnjo in spretnostno vožnjo. Učitelji so se dogovorili, naj bi bilo občinsko tekmovanje sredi aprila.

na poligonu novega asfaltiranega šolskega igrišča v Leskovcu ter po ulicah in cestah v tem kraju. Preizkušanje prometnih veščin predstavlja sodobno obliko vključevanja mladine v sodobni promet, ki potrebuje vedno bolj sposobne voznike.

■ HOTEL SREMIC pripravila za pusta tradicionalno maskerado in jo bo organiziral skupaj s kulturno-prosvetnim društvom Svoboda iz Krškega. Šole pripravljajo pustno rajanje za otroke. Središče pustnih zabav bo tudi letos Kostanjevica s svojim šelmanjem. — Morda tu in tam pripravljajo še kako presenečenje, vendar ga ne bojte sproščiti vnaprej.

■ FEBRUARIJA BODO OBISKA LI strokovnjaki AGOKOMBINATA podeželje, kjer bodo imeli razgovore s kmetovalci. Na dnevnem redu bo obnova vinogradov, sodobno sadjarstvo, živinoreja in posebej vzreja krav mlekarič. Po želji kmetovalcev bodo razgovore razširili tudi na druga področja.

Tehniška srednja šola v Krškem je letos uredila delavnice za praktični pouk elektrotehniške in strojne stroke. Na sliki: bodoča tehnika za strojem. Foto: Jožica Teppey

Studenc ima svoj prapor

Krajevni organizaciji ZB na Studencu se je končno posrečilo zbrati ves denar za prapor, ki je stal 1.510 dinarjev. Največ zasluga za to, da je bila akcija uspešna, imajo dolgoletni predsednik krajevne organizacije Jože Štojs ter nekateri člani iz vrst invalidov in borcev. Kdaj bodo svečano razvili prapor, se bodo pogovorili na bližnjem občnem zboru. Zaenkrat se zahvaljujejo vsem, ki so prispevali za prapor. K. Z.

V Domu Svobode bodo telovadili

Šola Krmelj bo telovadnico v domu Svobode preuredila z novim odrom. Veliko razumevanje za to sta pokazala UO Svobode Krmelj in sindikalna podružnica METALNE Krmelj, ki sta to akcijo podprla z večjima zneskoma. Pričakujejo tudi pomoč drugih organizacij in občinske skupščine. B. D.

Šentjanž: pol denarja manjka

Po zagotovitvi projektantov bo marca dokončan glavni načrt za gradnjo šentjanške telovadnice, ki je nujno potrebna za delo osnovne šole, hkrati pa bi bila tudi prostor za kulturne prireditve. Predvideno je, da bo stavba, ki bi jo pripadali k osnovni šoli, stala skupaj z opremo 400 tisoč dinarjev. To je za kraj zelo veliko denarja in ga ni mogoče zbrati s krajevnim samoprispevom, ki so ga v ta namen že zbirali, pa so z zbiranjem prenehali. Po dogovorih z upravnim odborom medobčinskega sklada za investicije v šolstvo bi pol denarja iz tega sklada lahko dobili, vprašanje pa je, kje bi dobili še drugo polovico.

Letošnje naložbe LISCE

Po proizvodno-finančnem načrtu konfekcije LISCA, ki ga je delavski svet podjetja sprejel ob koncu decembra, bo tovarna letos porabila za gospodarske naložbe skupno 17.333.000 novih dinarjev. Za modernizacijo krojišnice bo po načrtu porabljen 496.400 dinarjev, za ureditev poskusnega tekočega traku 1.525.000 dinarjev, za gradnjo novih skladišč 11.959.000 dinarjev, v načrtu pa je tudi postavitev računskih strojev za obdelavo podatkov ter dograditev Tončkovega doma na Liscu. Iz denarja, namenjenega skupni porabi, bo kupljenih šest stanovanj, 250.000 dinarjev bo namenjeno zasebni gradnji, 144.000 dinarjev pa za gradnjo stanovanj borcev NOB.

SEVNIŠKI PABERKI

■ **PLAKETA LISCE ZA PLANINCE.** V torek je bil v kolozdvorski restavraciji v Sevnici sklican zbor članov Planinskega društva Lisca. Občinski komitej ZK je podelil društvu plaketo Lisce, ki spominja na pomembno prvo sezono vodstva Komunistične partije Jugoslavije, ki je bila leta 1938 v Tončkovem domu na Liscu.

■ **PRIPRAVE NA PUSTOVAJJE.** Prejšnji teden se je prvič sestel odbor, ki bo pripravil pustovanje 10. februarja. Razen pustovanja v dvorani gasilskega doma je predviden tudi pustni sprevod. Ko smo hoteli zvedeti kaj več o temi, smo dobili odgovor, da so priprave zaenkrat še skrivnost. Vse torej kaže, da bo letošnje pustovanje živahnije kot lani, ko večjega sprevovali ni bilo.

■ **VSAK MESEK BRZOTURNIŠ.** Na šahovskih tekmovanjih se je izkazalo, da ima konfekcija

Med razpravo na prvi seji novoizvoljene občinske konference SZDL. (Foto: Legan)

ZAPIS S SEJE PRVE OBČINSKE KONFERENCE SZDL V SEVNICI

Podpora SZDL je jamstvo za uspeh

Izredno velik prispevek pri vseh akcijah – Novi predsednik občinske konference je Jelko Štojs – Ostra kritika zaradi slabih cest

Po dveh letih in pol se je 16. januarja v Sevnici sestala nova občinska konference Socialistične zveze, ki je obravnavala dosedanje delo organizacije, izvolila novo vodstvo ter sprejela nekatere napotke za prihodnje delo. Konferenca je dopolnila tudi pravila organizacije.

Sejo je začel dosedanji predsednik občinske konference SZDL NIKO PEČNIK. V uvodni besedi je poudaril pomen volilnega programa, ki predvideva skladen razvoj vseh dejavnosti v občini in ki ga je treba dosledno izvajati. BORIS DEBELAK je govoril o delovanju organizacije med prebivalstvom. Poudaril je, da je še premalo neposredno, ter opozoril na šibko pomoč mladinskim aktivom in društvom.

FRANC BEBER je vprašal, kaj je z gradnjo telovadnice in prostorom za kulturne prireditve v Šentjanžu, govoril pa je tudi o razmerah na vasi, ki silijo mladega človeka, da beži z zemlje. O kmetijstvu je govoril SLAVKO PESEC; poudaril je, da si brez večje organiziranosti, zagotovljenih cen in odkupa ni mogoče predstavljati resničnega napredka kmetijstva.

Dosedanji predsednik izvršnega odbora občinske konference SZDL JELKO ŠTOJS je pohvalil delo večine krajevnih organizacij, saj so pripomogle do mnogih akcij – od volitev pa do gradenj cest in vodovodov. Opozoril je, da še ni urejen položaj krajevnih skupnosti in da jih je predvsem v več-

jih središčih treba postaviti na mesto, ki jim pripada.

Po volitvah novega vodstva in komisij se je razprava nadaljevala. Vrsta udeležencev je ostro kritizirala odnos republiškega cestnega in novomeškega podjetja do vzdrževanja cest v sevniki občini, ki so v tem času razdejane in težko prevozne. Na konferenci so sklenili, da bodo poslali protestno pismo republiškim organom in cestnemu podjetju.

Člani konference iz Tržišča, Brega in Krmelja so govorili o nekaterih krajevnih problemih. Predsednik občinskega komiteja ZMS ALFRED ZELEZNIK je poudarjal, da samouprava še ni dovolj zaživela in da se krajevne skupnosti premalo ukvarjajo s problemi, ki spadajo bolj k njim kot h krajevnim družbeno-političnim organizacijam. Na njegove pripombe o pomanjkljivem delu občinske uprave je odgovoril NACE VINTAR, tajnik občinske skupščine. Dejal je, da so velike težave s pridobivanjem šolanih ljudi, ker jim gospodarstvo ponuja mnogo večje osebne dohodke.

O razvoju samouprave, političnem delovanju v občini, problemih zdravstvenega varovanja ter o pomenu radijske postaje, katere so ustanovitelji je postala tudi konferenca SZDL, je izčrpno govoril VIKTOR AUER, predsednik sindikalnega sveta. JOŽE KNEZ, podpredsednik Obs, je odgovarjal na nekatere pripombe delegatov, ki zadevajo delo občinske skupščine. Poudaril je, da se vedno znova potrjuje, kako po-

Sporočite svoje predloge

Za letošnji dan Osvobodilne fronte Slovenije, 27. april, bo občinska konference Socialistične zveze podelila priznanja najbolj prizadevnim aktivistom organizacije, ki so največ pripomogli v dosedanjih letih. Občinska konference vabi krajevne organizacije SZDL, naj pripravijo predloge in jih sporočijo občinskemu vodstvu.

membrna sta družbeni dogovor in podpora organizaciji SZDL. M. L.

Ostal si na kmetiji. Zakaj?

Razmišljanja dveh udeležencev seminarja za mladino na vasi, A. Zalaška in D. Možica

Pred koncem leta se je kar 7 mladih kmetovalcev, članov vaških aktivov iz sevniske občine, udeležilo 3-dnevnega seminarja v Grobljah pri Domžalah, ki ga je priredila republiška konference ZMS. Posredujemo nekaj vtisov in razmišljanj dveh udeležencev: Alojza Zalaška in Darka Možica.

»Lojze, končal si nižjo kmetijsko šolo v Šentjuru. Tam si dobil tudi ugodno ponudbo za zaposlitev, pa si se vseeno odločil ostati doma na kmetiji. Zakaj?«

»Oče je dejal, da me ni poslal v šolo zato, da bi izgubil naslednika za zemljo, temveč da bi si pridobil znanje za sodobno kmetovanje. Sam vidim, da je doma dovolj dela.«

»In kaj te pri tem delu najbolj teži?«

»Neurejen kmetijski trg in slabo organiziran odkup. To onemogoča, da bi vnaprej vedel, kaj je najbolj donosno za kmetijo. V takem položaju smo kmetovalci popolnoma nemočni. Moti me npr., da ni na voljo gnojil, čeprav bi jih nujno potrebovali. Nekaj časa tudi nisem mogel dobiti mlečnega prahu za pisanje telet. Upam, da si bom sčasoma lahko nabavil kaj mehanizacije, saj bo tako moje delo veliko lažje.«

»Darko, na seminarju ste govorili tudi o potrebi po večjem sodelovanju med različnimi sloji mladine.

Kritika za slab odziv

Studenc: občni zbor krajevne organizacije RK je sklenil še bolj poskrbeti za akcije

V prostorih osnovne šole na Studencu je bil 11. januarja zelo uspešen občni zbor krajevne organizacije RK. Uspeh je delno zmanjšal razmeroma slab odziv na predvanje Tonet Starca, zdravstvenega delavca z Impoljce, ki je pred zborom govoril o medicinski vedi, ki se ukvarja z zdravljenjem in nego ostarelih ljudi.

Kot je zboru poročal predsednik Alojz Tomažin, je bil

dosedanji odbor delaven. V razpravi pa so člani ostro kritizirali slab odziv na lansko poletno krvodajalsko akcijo, čeravno je občinski odbor Rdečega križa organiziral prevoz s kombijem. Govorili so tudi o skrbi za stare ljudi ter o povečevanju števila članov organizacije, ki bi lahko znašalo več sto, in ne samo 159. V vaseh Ponikve in Arto na primer nima organizacija zda jnobenega člana.

Ob koncu so tudi sklenili, da bodo poskušali zbrati denar za nakup vmarice za prvo pomoč, saj so lani na posebnem tečaju usposobili blizu 50 fantov in deklet za to delo. Po končanem občnem zboru so udeleženci obiskali hudo bolnega Matijo Selaka s Studenca.

K. ZORKO

Novo vodstvo

Na seji konference SZDL je bil 16. januarja izvoljen nov izvršni odbor, ki ga sestavljajo naslednji člani: Ignac Flajs, Franc Ilaš, Ivan Jazbec, Jože Jekc, Drago Lupšina, Zan Murn, Niko Pečnik, Friderik Pečnik, Ivo Snuderl, Franc Zorko, Zvone Hočevar, dr. Terezija Zmudaršič in Franc Beber. Za člana republiške konference SZDL je bil izvoljen Franci Avsec, za predsednika nadzornega odbora občinske konference pa Rudi Malešič. Izvoljeni so bili tudi predsedniki komisij občinske konference SZDL.

Nihče ni odklonil prispevka

Kako je avtobusno postajališče pri Tržišču nujno potrebno, dokazuje odziv ljudi, ki jih je krajevna organizacija Socialistične zveze zaprosila, naj prispevajo vsaj nekaj denarja. Nikogar ni bilo, ki bi prispevek odklonil, in vse kaže, da se bo posrečilo zbrati vseh 3.850 dinarjev, kolikor bosta večjala kovinsko ogrado in streha, kar v krmeljski Metalni že delajo. Krajevna organizacija SZDL je zaprosila občino, naj pomaga pridobiti zemljišče, da bo postajališče čimprej postavljeno.

Odgovor Tržišču: počakati na vrsto

Na seji občinske konference SZDL v Sevnici so zastopniki krajevne organizacije Tržišče opozorili na nujnost regulacijskih del ob Mirni. Voda je lani kar šestkrat poplavlila okoli 150 ha travnikov in njiv. Podpredsednik občinske skupščine Jože Knez je odgovoril, da je narejen načrt regulacijskih del, vendar je vprašanje, kdaj bodo dela tudi opravljena. Od vodnega prispevka se naber v občini le okoli 40 tisoč dinarjev na leto, kar je zelo malo v primerjavi s stroški regulacij.

Ledina: tudi letos predavanja

Krajevna organizacija SZDL Ledina na Zajčji gori ima letos v načrtu popravilo ceste Orešje – Zletece, ki je za prebivalce velikega pomena. Kmetje iz teh krajev bi si radi ogledali sodobno kmetovanje »višinskih« kmetov v zgornji Savinjski dolini. Zanimajo se tudi za zdravstvena in živnozdravstvena predavanja, ki so se že začela. Radi bi, da bi občinski odbor Rdečega križa priredil tečaj prve pomoči, kar pa bo zaradi odloženosti verjetno težko izvedljivo.

RADIO SEVNICA

Na željo poslušalcev smo predstavili pričetek oddaj za eno uro, nedeljske oddaje se pričnjenjajo oddaje ob 12. uri, ob sredah pa ob 17. uri.

Radio Sevnica oddaja poskusno na valovni dolžini 213 m ali 1403 Khz.

NEDELJA, 25. JANUARJA: ob 12.00 – Napoved sporeda, lokalna poročila in občinske novice, kronika – Reklame in oglasi – Obisk na Mozirskem – I. del oddaje glasbe po željah – Glasba turistov v naših krajih – Glasba s cocktail plošče za prijetno razpoloženje – Dogodki v svetu – Pri mladih glasbenikih v Kr. ju. Pri otrocih in cepitvenje – Pravljičica za otroke – Partizanske pesmi – II. del oddaje glasbe po željah.

SREDA, 23. JANUARJA: ob 17.00 – Napoved programa – Reklame in oglasi – Turistični napotki – Naši ljudje se spominjajo – Z domačinimi aranžirani – Obisk pri cletbanh – Nove plošče – nove melodije.

DARKO MOŽIC IN ALOJZ ZALAŠEK

(Foto: Zeleznik)

TREBNJE: motiv teh dni iz letošnje »čudne« zime. (Foto: Legan)

DANES OBRAČUN DELA SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Sindikate čaka še cela vrsta nalog

Vsi sklepi z zadnjega občnega zbora niso bili povsem uresničeni

Danes popoldne se bodo v sejni sobi v Trebnjem ob 14. uri sestali delegati na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta, da bi ocenili delo sindikalnih organizacij od zadnjega občnega zbora, ki je bil pred dvema letoma, ter sprejeli smernice za delo v prihodnje.

V minulem razgibanem obdobju, ko je gospodarskemu zaostajanju sledil ponoven vzpon, delno spodbujen tudi s ponovnim počasnim razvednotenjem denarja, so se sindikalne podružnice in občinsko sindikalno vodstvo srečevali z mnogimi težavami. V gradivu, ki je pripravljeno za zasedanje, je ugotovljeno, da je vrsta stvari, s katerimi se sindikati ne morejo spoprijaziti, zato je njihova najvažnejša naloga, da jih spreminjajo in izboljšujejo.

Delovne organizacije trebanjske občine so povedini majhne in nimajo razvitih strokovnih služb. Veliko je obratov, ki imajo svoje sedeže v drugih občinah. Nerazčisti medsebojni odnosi, premalo določene pravice in dolžnosti ter pristojnosti, pomankljiva materialna podlaga, nedovolj velika možnost vplivanja na odločitve, vse to ovirajo razvoj samouprave v teh obratih in po svoje krni delo sindikalnih podružnic. Pomembna naloga sindikatov je torej: vplivati na oblikovanje takih odnosov, ki bodo združevanje podjetij pospeševali, ne pa zavirali.

Sindikati se nikakor ne morejo spoprijaziti s slabo kva-

lifikačijsko strukturo zaposlenih, ki se veliko prepočasi izboljšuje iz več vzrokov. Povprečni zaslužki v občini še vedno bistveno zaostajajo za povprečki v vsej Sloveniji, da o razvitih območjih sploh ne govorimo. Da se šolanji ljudje v občini premalo zaposlujejo, vpliva tudi zapostavljena družbena stanovanjska gradnja ter zaostajanje družbenega standarda.

Za trebanjsko občino je značilno tudi počasno naraščanje zaposlenosti ter veliko število kmečkega prebivalst-

va, kar ima za miselnost in delo članov sindikatov in sindikalnih vodstev poseben pomen. Niso redki primeri, ko se prizadeti nočejo potegniti za svoje pravice ali zavzemati za drugačne medsebojne odnose iz preprostega razloga, ker med ljudmi ni delavske tradicije in se ljudje bojijo za svoja delovna mesta.

Se več je drugih problemov: od neurejenih voženj na delo do slabo razvitega kulturnega in športnega življenja v sindikalnih organizacijah od premajhne naklonjenosti za izobraževanje zaposlenih do slabotno organiziranega obveščanja in drugih pomembnih zadev. O vsem tem pričakujemo razpravo na današnjem občnem zboru.

M. L.

Zamujeno lahko nadoknadite

Delavska univerza nudi priložnost, da dokončate osnovno šolo - Pouk se bo začel 3. februarja

3. februarja se bo v Trebnjem začela večerna osnovna šola, za katero se je doslej prijavilo 31 ljudi, ki nimajo dokončane osnovne šole. Prejšnji teden je bil v Trebnjem sestanek s starši, na katerem so se pogovorili o nekaterih podrobnostih.

Pouk se bo začel najprej v 7. razredu in bo trajal do maja, septembra pa se bo začel pouk za osmi razred in bo trajal do decembra. Po koncu šolanja bodo dobili učenci spričevala, ki bodo veljala enako, kot če bi obiskovali pouk v redni šoli.

Skupni stroški šole bodo presegli 10.000 novih dinarjev. Ker bodo znašali na posameznika manj, če bo prijavi več, delavska univerza še vedno zbira prijave in poziva vse tiste, ki osnovne šole nimajo dokončane (teh pa je v občini se zelo veliko), naj se prijavijo.

Dogovorjeno je, da bodo tudi delovne organizacije, kjer so obiskovalci večerne šole zaposleni, prispevale del denarja za plačilo stroškov. Prav bi bilo, da bi v podobnih primerih vodstva delovnih organizacij pokazala še več razumevanja za izobraževanje ljudi, poudarjajo pri delavski univerzi.

Občinska gasilska zveza je podelila nagrade za najboljše naloge, ki so jih učenci osnovnih šol v trebanjski občini napisali o gasilstvu. Pisarnju nalog so se najbolj odzvale osrednje osnovne šole, predvsem šola v Mokronogu, kamor je šlo tudi največ nagrad. Posebna komisija prve nagrade ni podelila, drugo nagrado v znesku 150 novih dinarjev je dobil Ivan Pavišič iz Mokronoga, učenec 7. razreda, tretjo nagrado - 100 dinarjev Slavica Kotnik iz Cilpoha, dve nagradi po 50 dinarjev sta prejela Martina Novak iz Trebnjega in Danijela Gačnik iz Mokronoga.

Oglašujte v Dol. listu!

PRED NOVO AKCIJO GASILCEV

Zgradili bodo nov dom

Imenovan je pripravljalni odbor za gradnjo doma v Trebnjem - Predviden je tudi prvi denar

V petletnem načrtu razvoja gasilstva v trebanjski občini je določeno, da bo Trebnje dobilo nov gasilski dom, v letošnjem proračunu občinskega sklada je že predvideno 15.000 novih dinarjev za načrte in nekatera druga pripravljala dela. Kot je razvidno iz dogovaranja v minulem tednu, s tem soglašajo občinska gasilska zveza, vodstvo gasilskega sklada in predsedstvo občinske skupščine.

Dosedanji gasilski dom je za osrednje gasilsko društvo in sedež občinske gasilske zveze več kot skromen in neprimeren. Gasilska zveza ima pisarno kar v zasebni hiši tajnika Ivana Novaka, gasilci nimajo primerne prostora za sestajanje. Nov dom je potrebno zgraditi tudi zaradi potreb civilne zaščite in narodne obrambe.

Na letnem občnem zboru trebanjskega gasilskega društva so 11. januarja imenovali poseben odbor pod predsedstvom Jožeta Zupančiča, ki bo začel s pripravami in s pomočjo strokovnih služb izbral tudi primeren prostor. Do občnega zbora občinske zveze, ki bo zadnje nedeljo v aprilu, naj bi bile pripravljene na-

tančneje obdelane in utemeljene zamisli, o katerih bo razpravljala tudi občni zbor.

M. L.

Brizgalna tudi v Zagorici

Vaščani Zagorice in bližnjih manjših vasi se ne dajo: v okviru svojega gasilskega društva so zbrali 13.500 dinarjev, občinski gasilski sklad pa jim bo dal 4.000 dinarjev in že so kupili sodobno gasilsko brizgalno. V trebanjski občini je zdaj 29 motornih brizgal, letos pa jih bosta kupili še društvi v Ponikvah in Jesenicah. Za dobrniško gasilsko društvo bo gasilski sklad pomagal kupiti gasilski avtomobil.

V. Gaber: zanimanje za tečaj

28 gospodinj, mlajših in starejših, se je prijavilo za gospodinjki tečaj v Velikem Gabru, ki bo v februarju in bo trajal okoli 10 dni. Pouk bo obsegal praktični in teoretični del, stroške pa bodo plačale prijavitelke same. Pri tečaju delavska univerza Trebnje, ki pomaga pri organizaciji, stroškov svoje režije ne bo zaračunala.

OCENA OBČINSKEGA KOMITEJA ZK

Kaj zdaj - po konferenci

Naloge komunistov po republiški konferenci - Prvi izmed 4 seminarjev je bil že v četrtek

Te dni potekajo sestanki krajevnih organizacij Zveze komunistov, posvečeni delu in nalogam komunistov po republiški konferenci ZK. Tako je prejšnji teden sklenil občinski komitej ZK, ko je ocenjeval republiško konferenco in njeno resolucijo.

Člani občinskega vodstva ZK so ugotavljali, da je sprejeta resolucija dobra predvsem zaradi tega, ker se v njej zrcalijo stališča in mišljenja komunistov na terenu, v krajevnih organizacijah. Resolucija zajema tudi predloge in pripombe, ki so jih posredovali komunisti Dolenjske in ki so izrednega pomena za razvoj tega območja Slovenije.

Ena izmed oblik delovanja po konferenci so tudi štirje seminarji, ki jih bodo priredili za vodstva krajevnih organizacij. Prvi tak seminar o nalogah komunistov v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah je bil že v četrtek, trije pa so še na vrsti. V okviru medobčinskega sveta ZK je organiziran tudi seminar za mlade komuniste, ki se je začel včeraj v Dolenjskih Toplicah. Seminarji imajo na sporedu pomembna vprašanja, ki zanimajo člane organizacije.

M. L.

KS Mirna bi pomagala Ševnici

Če se bodo vaščani Ševnice letos vendarle odločili za gradnjo vaškega vodovoda, jim bo pri delu pomagala tudi krajevna skupnost Mirna. Tako je zapisano v njenem delovnem programu, podobne akcije v Zabrdju, Migolci in Selu pa so že dokazale, da svet krajevne skupnosti svoje obljube tudi izpolnjuje - pod enim samim pogojem: da pri njih sodelujejo prebivalci sami.

Feliks Grandovec

Ob zvokih godbe na pihala in petju pevskega zbora so minuli teden prebivalci Dobrniške doline v velikem številu pospremili na zadnje pot Feliksa Grandovca iz Preske pri Dobrniči, očeta 12 otrok, od katerih jih 11 še živi. Feliks se je rodil 31. avgusta 1895 v Preski. Izučil se je za čevljarja in s težavo preživljal veliko družino, posebno še ker je bil v prvi svetovni vojni težko ranjen in je bil invalid. V zadnji vojni sta dva izmed treh njegovih sinov so-

TREBANJSKE IVERI

■ VEČJA POSOJILA. Upravni odbor Jožeta Slaka-Silva je minuli teden sklenil povečati posojila, ki jih daje dijakom in študentom, katerih starši ne smorejo plačevati šolanja. Na novo so dodelili posojila štirim prošilcem.

■ KLUB IN VLECENICA? V Trebnjem je zdaj že čez 50 smučarjev, še več pa smučarskega narščaja, ki se aktivno ukvarja s tem vse bolj priljubljenim športom. Pripravljajo ustanovitev smučarskega kluba, v načrtu pa je, da bi na pomočju Grnade pri metu do prihodnje smučarske sezone zgradili tudi smučarsko vlečnico.

■ Z AVTOBUSOM V KINO. - Sindikalna podružnica občinske

uprave je v petek priredila skupinski ogled filma »Bitka na Neretvi« v Ljubljani. Film so si ogledali tudi nekateri uslužbenci KPD Dob, od koder je peljal avtobus.

■ SE EN TEČAJ. V trgovini Mercator zbirajo prijave za šiviljski in krojni tečaj. Nazadnje je tak tečaj organizirala mirnska Tovarna šivalnih strojev.

■ PRIPRAVE NA SKUPŠČINE. Občinski odbor ZB je minuli teden sklenil predstavnik krajevnih organizacij, s katerimi so se pogovorili o bližnjih letnih skupščinah, ki bodo opravljene do marca. V nedeljo so nekatere krajevne organizacije že imele pripravljane sestanke.

Pridite na razstavo in koncert!

V soboto popoldne ob štirih bodo v veži osnovne šole v Trebnjem slovesno odprli razstavo slik Antona Plemlja iz Ljubljane. Uvodno besedo bo imel umetnostni kritik Mirko Juteršek. Plemlja že poznamo kot prizadevnega člana tabora slovenskih likovnih samorastnikov iz let 1968 in 1969, zdaj pa bo pokazal bogato žetev svojega dela iz zadnjega časa.

Ob 19.30 pa bo v prvem letnem domu v Trebnjem zanimiv koncert pesmi in glasbe narodov Jugoslavije. Gostovalo bo kulturno in umetniško društvo »Dragan Marković« iz Obrenovca, ki bo v nedeljo popoldne ta koncert ponovilo v Mokronogu.

Letos 26 stanovanj za upokojece

Upokojeenci bodo imeli letos v Novem mestu na voljo 26 enonpolsobnih stanovanj v novem upokojeenskem domu v Kandiji. Društvo upokojeencev je namenilo za to gradnjo stanovanjski prispevek od pokojnin, ki je bil nekaj let blokiran. 2.200.000 je v ta namen že vplačanih, stanovanja pa naj bi bila po pogodbi vseljiva 15. avgusta letos. Društvo upokojeencev rešuje stanovanjske težave svojih članov tudi z individualnimi posojili. Posameznikom, ki so lani zidali ali preurejali stanovanja, so dodelili za skupaj 800.000 din kreditov.

926 vrnjenih komunalnih taks

Uprava za dohodke novomeške občinske skupščine je do 20. januarja vrnila 926 lastnikom avtomobilov iz novomeške občine komunalne takse za 1968. in 1969. leto. Kljub temu pa lahko zapišemo, da je večina lastnikov motornih vozil le upoštevala prošnjo novomeške občinske skupščine, naj ne zahtevajo denarja, ker so ga medtem že porabili za modernizacijo cest v občini. Uprava za dohodke je namreč aprila 1968 poslala za plačilo komunalnih taks več kot 1.900 polnočnic, še nekaj sto lastnikov motornih vozil pa je takse plačalo že prej. Zaenkrat mora uprava za dohodke rešiti še 30 prošelj lastnikov motornih vozil, ki so odrezke izgubili.

Praktični pouk v Ljubljani

Učenci oddelka tehnične šole za lesno stroko, ki obiskujejo pouk v Novem mestu, so med šolskimi počitnicami odpotovali v Ljubljano, kjer bodo opravljali praktični pouk v šolskih delavnicah na matični šoli. Podjetje Novoles, ki je ustanovitelj lesnega oddelka, se je odločilo za tako obliko praktičnega pouka zato, ker v svojih obratih ne more nuditi vsem dijakom enakega praktičnega dela in jim zagotoviti varnosti, če teče normalna proizvodnja.

Urednica Vida Trenz in tehnični urednik Slavko Homan, učenca osnovne šole »Martina Kotarja« iz Sentjerneja, pri tiskanju šolskega glasila NAŠA POT. V ozadju je mentorica Marija Novak, ki budno spremlja delo najmlajših. Glasilo je lepo opremljeno, bogati sestavki pa pričajo o razgibani dejavnosti na šoli. (Foto: S. Dokl)

Luknje bodo zakrpali, asfaltirali pa ne bodo

Inž. Lojze Ušaj pravi, da letos ne bodo obnavljali cest vpadnic, ker nimajo denarja - Najslabša je cesta Novo mesto-Mačkovec - Zimska služba ima stalne UKV zveze, zato lahko hitro ukrepa

Ko je pred kratkim nenadna otoplitev pobrala skoraj ves sneg, so se na cestah pokazale velike razpoke. Zima je tudi na vseh asfaltiranih cestah, ki povezujejo Novo mesto z drugimi kraji, naredila precejšnje razjedanje. Vse zimske poškodbe na cestah pa še niso znane. Pri Cestnem podjetju v Novem mestu so se odločili, da bodo manjše površinske razpoke na asfaltu sproti posipali s peskom, kajti asfaltnih mešanic v takem vremenu še ne smejo uporabljati.

Skoda je zaenkrat težko oceniti. Zime še ni konec, in če bo trajala še dva meseca, kot napovedujejo meteorologi, bo na cestah še več poškodb, za njihovo popravilo pa bo potrebno veliko denarja.

Novomeško Cestno podjetje bo letos iz sredstev, ki so namenjena za tekoče vzdrževanje in so bila stalno določena že pred tremi leti, ko so bile cene nižje, krilo stroške za popravilo cest. Če bo šlo veliko denarja za popra-

vilo, bodo poletni ceste slabše vzdrževane.

Obnovo cest vpadnic v Novo mesto so vključili tudi v osnutek petletnega delovnega programa. V letošnjem letu nimajo denarja, da bi obnovili asfalt. V petletnem programu so zajeta sredstva za

Sektorski posveti

Ta teden se začne v novomeški občini sektorski posveti o delu, ki jih sklicuje predsednik občinske skupščine Franci Kuhar. Predsednik in tajniki krajevnih skupnosti, odborniki občinskega zbora, predsedniki krajevnih konferenc SZDL in drugih družbeno-političnih organizacij v krajevni skupnosti ter predstavniki delovnih organizacij se bodo na teh posvetih pogovorili o tem, kako so bili uresničeni načrti in naloge v minulem letu ter kako s poudarkom na posamezne pereče krajevne zadeve zastaviti program za 1. 1970.

redno vzdrževanje cest, za obnovo mostov, asfaltnih vozlišč in preureditev cest I. II. in III. reda. O osnutku programa bodo še razpravljali.

V zimskem času so bile ceste, za katere skrbi novomeško Cestno podjetje, hitro očiščene in tudi v najhujšem

slabem vremenu ni prihajalo do zastoja v prometu. Treba je pohvaliti zimsko službo, ki je pravočasno in hitro ukrepala tudi tedaj, ko je močno snežilo. Pri Cestnem podjetju trdijo, da jim je bila v veliko pomoč stalna UKV zveza s Trebnjim, Črnomljem, Kočevjem, Brežicami in Novim mestom ter radijskimi postajami v patrolnih avtomobilih. Za modernizacijo zimске službe so porabili 70.000 dinarjev.

VEČJA PROIZVODNJA IN VEČJI IZVOZ V IMV

Še uspešnejše poslovno leto

Četverna usmeritev novomeške tovarne: prikolice, kombiji, avtomobili in servisna oprema - Petino proizvodnje bodo izvozili

Novomeška Industrija motornih vozil je lansko poslovno leto zaključila s 4,5 milijona dolarjev izvoza in se v novomeški občini uvrstila na prvo mesto med tistimi izvozniki, ki prodajajo svoje izdelke izključno na zahodno tržišče. V skupnem izvoznem seštevku pa je za KRKO na drugem mestu. Letošnji proizvodni načrt je sestavljen še drznejše: računajo na 700-milijonsko proizvodnjo, izvoz pa naj bi predstavljal petino njunovega dela.

Po tem, ko so lani uresničili še četrto proizvodno dejavnost, montažo osebnih avtomobilov, bodo letos v novomeški tovarni delali kamping prikolice, kombije, osebne avtomobile in servisno opremo. Računajo, da bodo naredili več kot 1.000 prikolic na mesec. Veliko večino teh izdelkov, ki jih danes delajo že v več kot 20 različnih izvedbah, bodo prodali na zahodno tržišče, predvsem na Švedsko, kjer so podpisali petletno pogodbo. Letos bo drugo leto uresničevanja te pogodbe, po kateri bodo v petih letih v to skandinavsko državo izvozili 20.000 prikolic.

Dostavnih avtomobilov Super 1600 B, ki so na naših cestah znani pod nazivom kombi, bodo letos naredili 3.600. Domače tržišče kaže za nakup kombijev tako povpraševanje, da delajo danes že 15 različnih dostavnih avtomobilov. Austinov 1300 bodo letos postavili več kot 6.000. Ker so predstavniki tovarne že na lanskem sejmu obljubljali, da bodo sčasoma proizvodnjo osebnih avtomobilov v sodelovanju s firmo BMC še razširili, bi morda letos lahko pričakovali iz novomeških tovarn celo kak nov izdelek, mi-

ni ali maxi na primer, za katere vlada pri nas ogromno zanimanje. Hkrati z dokaj razvejano proizvodnjo avtomobilov in prikolic pa seveda IMV skrbi tudi za čim boljšo

servisno opremo: da bi se izognila raznim nevarnostim in obdržala sloves, ki ga s svojimi servisi uživa, je izdelava servisne opreme pomembna proizvodna postavka.

Nikoli ne bom pozabila...

Tudi Valčeka si zelo želi, da bi se kmalu vrnila v Banjaluko, kjer je imela topel dom

Valčeka Nikolić, prikupna Banjalučanka, ki je po poklicu kemijski tehnik, dela v »Novoteksu« že od srede novembra. Ko je potres skoraj popolnoma uničil tovarno viskoze in celuloze, je ostala brez dela. Potem je prišla v »Novoteksa«, kjer so jo toplo sprejeli v svojo sredo.

— Kako vam je všeč v Novem mestu?

»V Novoteksu sem bila na praksi pred nekaj leti, ko sem bila še dijak III. letnika tehnične šole. Novo mesto sem takrat že nekoliko spoznala. Všeč mi je, kaj bi mi ne bilo! Poleg vsega mi je Novo mesto pri sreju tudi zato, ker je moj oče, ki živi že 48 let v Mostarju, rojen na Trški gori, najini sorodniki pa živijo v Novem mestu.«

— Ste po potresu že obiskali Banjaluko?

»Dvakrat sem se za dva dni vrnila v Banjaluko, kjer živi moj mož, ki je starešina JLA. Ne morem vam povedati, kako sem se počutila. Ko sem pod šotori ali v prikolicah zagledala svoje znanke ter

hodila mimo znanih porušeni hiš, me je nekaj stisnilo v grlo in nisem mogla zadržati solza. Nisem dolgo živela v Banjaluki, toda to mesto sem zelo zelo vzljubila.«

— Ali vam je delo v »Novoteksu« všeč?

»Zelo lepo so me sprejeli in tega ne bom nikoli pozabila. Tudi zdaj mi pri delu radi pomagajo. Spim v hotelu. Nihče ne ve, kako nepomembnega se lahko počuti človek v hotelski sobi, če je bil prej navajen na topel dom. Prava sreča je, da imam sorodnike, pri katerih prebijem ves prosti čas.«

M. PADOVAN

NOVO MESTO V PODOBI

NOVOMEŠKI BREG LETA 1885

Vse hiše na Bregu so še krite s skodlami, prav tako večja stavba, ki deloma zakriva kapiteljsko cerkev. Tu hiša je bila nekoč last geometra Škole, očeta slikarja Otona Škole in prijatelja izumitelja Josefa Resslerja, ki

mu je dokaj pogosto zahajal na obisk in bil z njim v pismenih stikih. Na skrajni levi malo pred nastankom fotografije iz nekdanjega obrambnega stolpa prezidana stanovanjska hiša prof. J. Fajdige.

»Peter, pridi v pisarno, kapetan te kliče!«

Desetarjev obraz je bil mrk. Sicer je bil pa vedno tak. Peter in Janko sta bila edina Slovenca v četi. Janko je dobil čin desetarja pred mesecem dni. Do takrat sta bila s Petrom neločljiva. Skupaj sta odhajala ob nedeljah v mesto in tudi Jasminko je Petru predstavil, Janko. Od kar pa je Janko dobil desatarske našivke, so se odnosi med njima spremenili. Janko je postal hladen, Peter pa ni mogel doumeti njegovega opravičila, češ da ne more delati razlike med njim in ostalimi vojaki.

Sledil je Janku po zavitem hodniku čez kasarno do kapetanove pisarne. Pred vrati je Janko neodločno obstal in pomignil Petru, naj pride bliže:

»Poslušaj, Peter! Bila sva prijatelja. Kar se mene tiče, sva to še sedaj. Se ti ne zdi, da ne delaš prav? Včeraj si že tretjič v tem mesecu zamudil, vem celo zakaj. Poslušaj in ubogaj me! Jasminka je lahka deklina, to vem jaz in mnogi drugi. Otrsi se je! Dosegel si kar si želel, ti to ni dovolj?«

»Brigaj se zase in zato, kako boš vojakom še bolj zagrenil življenje. Mene pa pušči pri miru! Enkrat za vselej!«

Besno je potrkal na vrata, in ne da bi počakal na odgovor vstopil v pisarno:

»Klicali ste me, tovariš kapetan?«

Kapetan je počasi dvignil pogled od papirjev na mizi, si prižgal cigareto in po kratkem premoru spregovoril:

»Da, Rutar, klical sem te. In menda veš zakaj sem te klical?«

»Vem, tovariš kapetan. Včeraj sem se nekoliko kasneje vrnil iz mesta.«

»Nekoliko kasneje? Ob treh zjutraj, Rutar, ob treh zjutraj! Dovoljenje pa si imel samo do desetih. To se je ta mesec zgodilo že tretjič. Mi lahko to pojasniš, Rutar?«

»Ne, tovariš kapetan. Tega ne morem in ne želim pojasnjevati!«

»Rutar, poslušaj! Želim ti pomagati. Bil si dober vojak in skupaj bova skušala najti izhod iz tvojih težav. Ne morem pa ti pomagati, če sam tega ne želiš.« Prižgal si je novo cigareto. »Mislim, da veš, kam te to lahko pripelje, Rutar. Tega menda ne želiš. V zaporu ni prijetno, posebno v vojaškem ne, tebi pa je navsezadnje ostalo do povratka domov le še slabe tri mesece. Premisli, se ti splača?«

Peter je trmasto stisnil ustnice: »Tovariš kapetan, svoje probleme bom reševal sam. Pri tem mi ni potrebna vaša pomoč.«

Kapetan je v hipu postal drugačen. Skoraj zavpil je:

»Stoj mirno, kadar govoriš z menoj! Prav. Hotel sem ti pomagati. Zaradi včerajšnje zamude pa si kaznovan. Mesec dni ne smeš v mesto! Prost si, lahko greš... In dobro premisli, preden narediš spet kako neumnost! To je zadnje opozorilo.«

Vračal se je po dolgem hodniku, v njem pa se je nabiral bes. Sunkovito je odprl vrata učilnice. V njej je ob črni šolski tabli sedel Janko, ki ga je očitno pričakoval.

»Prasec,« mu je vrgel v obraz. »Ti si mi skuhal to

Jasminka*

godljo. Ti si bil včeraj dežurni v četi in če me ti ne bi prijavil, za to ne bi nihče vedel. Najbrž si tudi kaznen predlagal prav ti. Misliš, da boš prišel do Jasminke, ko jaz ne smem v mesto, toda povem ti, ne bo šlo tako gladko, kot si si to zamislil!«

»Peter, ne nori!« Jankov glas je bil začuda miren, kljub Petrovi žaljivki. »Če pobegneš v mesto, te čaka najmanj mesec dni zapora. To pa pomeni tudi, da boš moral služiti mesec dni več...«

Ne izplača se. Jasminka je vojaško dekle. Hodila je z mnogimi! Samo igra se s teboj, ko pa ji bo dovolj, te bo zapustila...«

Ni morel dokončati, kajti Peter se je pognal vanj in že sta se valjala po učilnici.

Njun pretep je prav tako hitro kot se je začel, tudi pretrgal odločen glas: »Mirno!«

Kot eden sta vstala in strmela v kapetana, ki je stal pri vratih.

»Že spet ti, Rutar? Prav, o tem bova še govorila.« Obrnil se je k Janku in mu velel:

»Pridi z menoj v pisarno!«

Petru so se mrzlično podile misli po glavi. Iskal je rešitev, a je ni našel. Kapetan je bil strog. Pretepi med vojaki so bili vedno strogo kaznovani. Moram videti Jasminko, si je dopovedoval, popoldne

ima predavanja... Upal je, da ne bo doma gospodinje, pri kateri je stanovala. Vedno ga je zavračala, ko je hotel k njej, češ da gospodinja ne vidi rada njenih obiskov.

Stal je pred vrati stanovanja in se ni mogel odločiti. Mogoče je doma, je premišljeval, mogoče je v mestu. Obrnil se je in se vrnil nekaj korakov proti težnim vratom. Ne, moram jo videti! Odločno se je vrnil do vrat stanovanja in pozvonil. Nič? Torej je najbrž res ni doma. Pozvonil je še enkrat in prisluhnil. Za vrati se je čulo premikanje. Nestrpno je pozvonil še enkrat. Vrata so se najprej odprla le za kak centimeter. Ni mogel videti, kdo stoji za njimi. Potem so se naenkrat odprla do konca, Petru pa so se kolena zašibila. Pred njim je stal vojak, štabni kurir Djordje. Peter ga je dobro poznal. On in Jasminka sta ga nekajkrat srečala v mestu. Djordje si je zmedeno zpenjal srajco, pograbil je kapo in opasač, ki sta ležala na polici v pred-sobi in ko se je pomikal mimo Petra proti težnim vratom, je potihoma zamrmral: »Oprosti, prijatelj.« Tiho je zaprl težna vrata za seboj in izginil Petru izpred oči. Ta je stal še vedno na pragu, ko se je iz sobe prikazala Jasminka, ogrnjena samo v od-peto domačo haljo. Pod njo ni imela ničesar. Peter je vi-

»Bolnikom nesem pošto v bolnišnico,« je vrgel čez ramo stražarju, ki se je leno naslanjal na zid stražarnice pred vhodom. Ta mu je samo pokimal.

Hitro je bil v središču mesta. Mrzlično je pregledoval tablice z imeni ulic. Vedel je za Jasminkin naslov, ni pa še nikoli bil tam, saj sta se vedno sestajala v parku za kinom. Zdajle mora biti doma, si je dopovedoval, popoldne

del čez njeno ramo razmetano posteljo v sobi.

»Vstopi,« mu je rekla in se zasmejala. »Stojiš na vratih kot kup nesreče!«

Začudeno jo je gledal, v grlu pa se mu je nabirala kepa. Zaprla je vrata za njim, se vsedla na stol in si prižgala cigareto.

»No, kaj je? Zakaj me tako gledaš?« Izzivalno je prekrizala nogi, tako da ji je na pasu stisnjena halja zdrsnila nazaj in jo razgalila.

»Ti in Djordje...« Peter ni mogel misli izgovoriti do kraja.

»Da,« je kratko pritrdila. »In tudi drugi!«

Petru se je zameglilo pred očmi. Spomnil se je na večere v parku, na to, kako mu je vračala ljubkovanja in mu zatrjevala, da ga ljubi.

»Da, rada imam vojake, ti pa si le eden izmed njih,« se mu je posmehovala.

»Cipa, cipa, vojaška cipa!« je zakričal in njegova roka, kot da je ne bi vodila volja, je pričela udarjati. Pobegnila je v drugo sobo in se zaklenila.

Peter se je počasi obrnil in odšel skozi vrata. Imela te je za norca, ves čas, mu je ključevalo v možganih. Taval je po ulici, mimo ljudi, ki so se začudeno ozirali za njim.

»Ti je slabo, vojak?« Ob njem se je ustavil jeep vojaške policije. Vodnik, vodja patrulje je izstopil in se mu približal:

»Pokaži dovoljenje, vojak!« Vodnikov glas je povrnil Petra v stvarnost.

»Nimam.«

»Ime, vojna pošta?« Vodnik si je zapisoval podatke, nato pa velel:

»Vstopi!«

Odpeljali so ga v vojaški zapor na drugem koncu mesta. V hladni celici, v kateri je bil samo lesen pograd, je Peter začel premišljevat. Cipa. Ljubil sem cipo. Sem jo mar res ljubil? Toda tepel sem jo. Tepel žensko, prvič v življenju. Razum se mu je počasi bistril. Kaj, ko bi to vedela Darinka? Iz razmišljanja ga je zdramilo obračanje ključa v ključavnici.

Bil je desetar Janko, z njim pa še dva vojaka s puškama.

»Zal mi je Peter, takole moramo čez mesto do kasarne.«

Samo pokimal je, vojaka pa sta ga vzela v sredo.

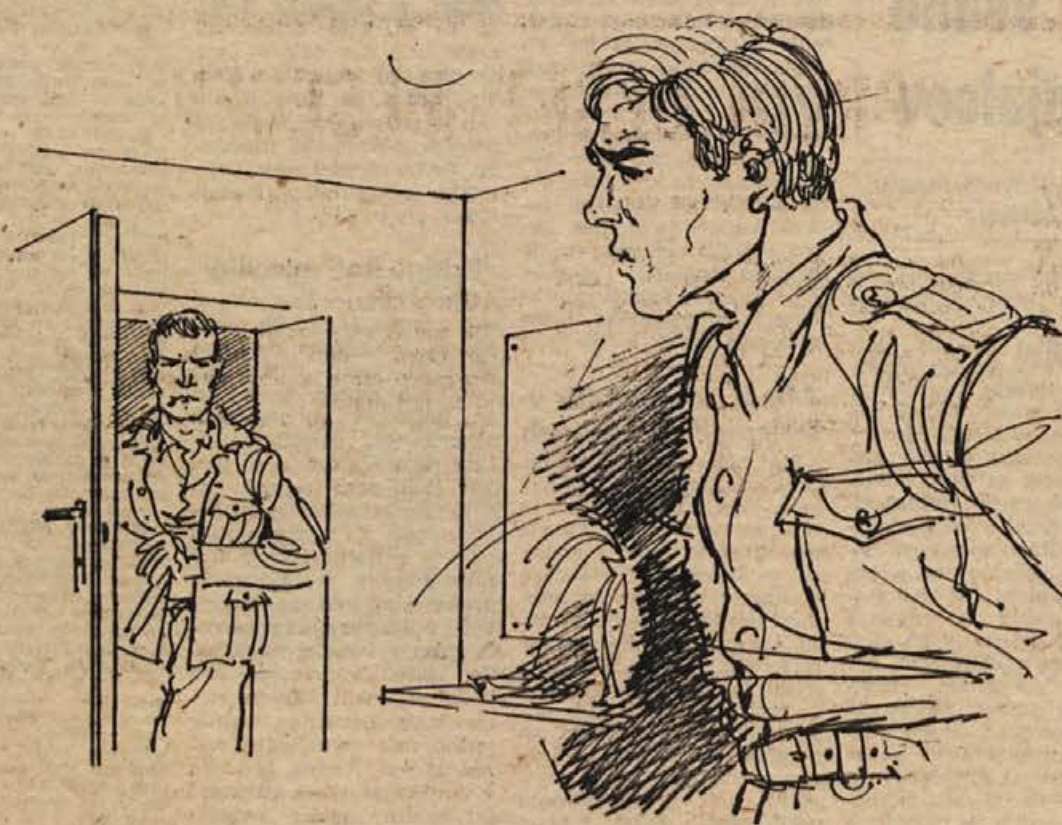
Kapetan jih je pričakal v pisarni, stoje ob oknu. Pomignil je Janku in vajakoma, naj se odstranita. Ko so za njimi zaprla vrata, je spregovoril:

»Ne bom te kaznoval, Rutar! Janko mi je povedal kako je s teboj. Upam, da si to stvar razčistil in da boš odslej tak kot si bil prej. Nočem več neumnosti! Lahko greš.«

Peter je bil kapetanu za njegov stvarni glas brez pomilovanja hvaležen. Uspel je zajeceljati: »Hvala« in hotel oditi, ko ga je zadržal kapetanov glas: »Peter... pozabi nanjo, kmalu boš doma.«

Da, še nekaj več kot osemdeset dni in doma bom, je premišljeval Peter. Globoko je zavzdihnil in se vsedel za mizo v učilnici. Vzel je pismo in začel pisati: »Draga Darinka...«

B. DEBELAK

OSCAR WILDE
romantična zgodba
6
Fantastično
Canterville

da še preden je utihnil ta pošastni odmev, že so se odprla neka vrata, na hodnik pa je stopila gospa Otisova v blede modri spalnici srajci.

»Bojim se,« je rekla duhu, »da se ne počutite preveč dobro. Zato sem vam prinesla stekleničko tinkture doktorja Dobella. Če vam nagaja želodec, boste videli, kako čudovito je tole zdravilo.«

Duh se je togotno zastrmel vanjo in v hipu sklenil, da se spremeni v orjaškega črnega psa. S tem svojim pojavom se je bil upravičeno proslavil in prav njemu je družinski zdravnik pripisoval neozdravljivo slaboumnost strica lorda Cantervillskega, spoštovanega Thomasa Hortona. naklepu zmotil odmev bližajočih Vendar ga je v tem nečloveškem se korakom, zato se je zadovoljil le s tem, da je medlo zafosforesciral in z globokim pokopališkim stokom izginil ravno v trenutku, ko sta k njemu pridivila dvojčka.

Ko se je srečno znašel v svoji čumnati, se je dobesedno zgrudil od samega razburjenja. Neolikantost, ki sta jo pokazala dvojčka, in grobi materializem gospe Otisove, oboje ga je seveda napopisno raztogotilo, toda najhujšo muko mu je povzročila zavest, da se ne bo mogel pokazati v viteški opremi. Upal je, da bodo vstali lasje ob pogledu na »Prizakzen v oklepku«, če že ne iz drugih pametnih vzrokov, vsaj zaradi spoštovanja do njihovega narodnega pesnika Longfelowa, čigar očarljivo in zanimivo poezijo je tudi sam rad prebiral in si z njo krajšal čas, kadar so Cantervillovi odpotovali v mesto.

Duh je poskočil in divje zatulil, se pognal mimo njih kot megleni car, ugasil mimogrede svečo Washingtona Otisa, da so vsi ostali v popolni temi.

Ko je pritekel na vrh stopnišča, je spet prišel do sape in sklenil, da jim pokaže svoj razvpiti izbruh demonskega krohota. Ne samo enkrat se je bil že prepričal, kako nepopisno lahko prestraši z njim. Lordu Rakerju je zaradi tega krohota v eni sami noči osivela lasulja, in le ta krohot je bil vzrok, da so lady Cantervillovi tri francoske guvernante odpovedale službo že pred koncem meseca. Zatorej se je zdaj zakrohotal s svojim najgroznejšim smehom, da se je zatrese celoten strop, to-

Drugič se je strah oglasil v nedeljo ponoči. Kmalu potem, ko so šli spat, je Otisove prebudil grozoten trušč v dvorani. Planili so v pritličje in videli, da se je premaknil s podstavka velik star oklep in zgrmel na kamnita tla, na naslanjaču z visokim vzglavjem pa je sedel cantervillski duh in si božal kolena s trpkim izrazom hude bolečine. Dvojčka sta imela pri sebi vsak svojo fračo na fižol in sta brž sprožila vanj dve kroglici in ga zadela tako natančno, kakor sta mogla le po dolgi vaji in natančnem merjenju na njenega učitelja lepopisa. Poslanik Združenih držav pa je naperil v duha revolver in ga opozoril v duhu kalifornijske etikete, naj dvigne roke nad glavo.

ZAKONSKA SREČA PO JAPONSKO

Art Buchwald, na vsem svetu znan po svojih humorističnih in satiričnih stolpcih v časopisih, gleda s svoje washingtonske opazovalnice naokoli in razmišlja.

Naše žene bi se lahko od Japonk veliko naučile. Vrla japonska zakonska žena leže, slišim, v mrzlih dneh zjutraj pred možovo posteljo ploska na tla, da mož, ko vstane, ne dobi mrzlih nog. Take majhne ljubezenske usluge nenaavadno pospešujejo zakonsko harmonijo in domačo srečo.

Druga stvar, v kateri so Japonke pred našimi ženami, je običaj, da svoje možje kopajo. Mila se bliža s pokloni možu, mu pomaga pri slačenju in ga od glave do pete namli, skrbno pazi, da mu ne pride milo v oči. Nato ga splakne, in šele zdaj sme mož stopiti v kopalno kad. Medtem ko se, do tilnika v vodi, pusti lagodno mehčati, ga krepča z mrzlim pivom ali vročim riževim vinom.

In naše žene? Da niti ne omenimo, kako sploh ne mislijo na to, da bi se možu, ko pride domov, priklonile, obstajajo baje celo take, ki moža nočejo kopati. Verjetno se bojijo, da bi jih zaradi takega početja zaničevali. To je seveda smešno. Noben mož ne bo gledal svoje žene zviška, ker ga kopa. Nasprotno, le še več spoštovanja bo dobil pred njo in si štel v posebno čast, da jo bo zjutraj pri vstajanju uporabljal za predposteljničnik.

Večina Američanov gre velikopotezno prek tega, da kdo pije, uživa mamila ali pretepa ženo, da celo prenese, da je novinar. Toda če ne vozi avtomobila, vsi osupnejo. Pred kratkim sem si hotel v nakupovalnem centru na robu mesta kupiti pisalni stroj za potovanje. Izbral sem si enega in vprašal prodajalca, ali lahko plačam s čekom.

»Seveda,« je rekel prijazno. Imate pri sebi kakšno izkaznico?

»O da,« sem odvrnil, se gel v žep in pomolil preden štiri kreditne karte in svojo novinarsko izkaznico za Belo hišo.

Mož si je ogledal papirje, potem je vprašal: »In vozniško dovoljenje, kje imate to?«

»Nimam ga,« sem odgovoril.

»Ste ga izgubili?«

»Ne, sploh ne vozim avtomobila.«

Pritisnil je na gumb pod registrsko blagajno. Čez nekaj trenutkov se je pojavil vodja oddelka. »Ta možki tukaj,« je rekel prodajalec s kratkim gibom v moji smeri, »hoče plača-

Brez setve ni žetve.
Časa moč vse premore.
Brez tožnika ni sodnika.
Čas je denar.
Brod ne stoji samo za enega.
Čas je zlato.

ti s čekom in nima vozniškega dovoljenja. Naj pokličem hišnega detektiva?«

»Počakajte trenutek, naj govorim z njim,« je odgovoril vodja oddelka. Potem se je obrnil k meni in vprašal: »So vam vozniško dovoljenje morda vzeli zaradi prometnega prekrška?«

»Ne, nikoli nisem vozil. Vožnja me ne veseli.«

Vodja oddelka me je nezaupno motril. »Kako ste prišli sem, če ne vozite avtomobila?«

»Vzel sem si taksi.«

Medtem se je okoli nas nabrala gruča ljudi. »Kaj se dogaja...?« »Nekdo, ki nima vozniškega dovoljenja... Pravi, da ne vozi avtomobila... Čuden patron.«

Potem se je pojavil direktor trgovske hiše. Na srečo je poznal moje ime in odobril ček. Zadeva mu je bila mučna in rekel je: »Pridite, povabim vas na požirek.«

»Preveč ste prijazni,« sem rekel, »toda tudi pijem ne.«

skok v zameystvo

8. Tako sta se naša prijateljca seznanila z mestom, ki ima ceste tlakovane z vodo.

Sonce je popilo vlago iz njihovih oblek in golobčki so na prijaznem trgu pred cerkvijo pregnali slabo voljo z njihovih obrazov. Posedela sta pred kavarnico, se okrepčala s coca-colo in se slednjič napotila k muzeju. Tu je vratar pravkar spuščal v poslopje živahno šolsko ekskurzijo.

Paradižnikova sta vstopila in obstala pred veliko podobo iz 14. stoletja.

Spoštovani bralec, ki ju bo opazoval odzadaj, bo tu opazil, kako neverjetno se jima je po kopeli skrčila obleka! Saj sta bila kot dva šolarja! Nič čudnega torej, če je učitelj, ki mu je razposajena ekskurzija načela živce, zarobantil: »Kaj pa vidva tukaj? Ves razred je že v naslednji dvorani! Ali vaju bo treba

posebej prositi?«

In je iztegnil nogo, kot centerfor, kadar strelja enajstmetrovko. Paradižnik je razločno občutil njegov čevljev na svoji zadnji plati. Obrnil se je ročno in še preden se je učitelj utegnil pokesati za svojo zmoto, je zgrabil znamenito sliko iz 14. stoletja in zamahnil z njo.

Solnikova učena glava je pogledala skozi platno.

Priznana tovarna pletenin RAŠICA iz Ljubljane je tudi letos na sejmu »Moda 70« prsenetila z modeli in izbiro barv (Foto: M. Vesel)

Mizarska delavnica
TREBNJE

proda

**stiskalnico
za furnir
na tri vretena**

Cena - ugodna.

Prednost ima družbeni sektor.

**OBRTNIK
NOVO MESTO**

potrebuje

**honorarnega
administratorja**

za štiri ure dnevno,
ostalo po dogovoru.

R A Z P I S
Občinsko sodišče
v Novem mestu
razpisuje
prosto delovno mesto
STROJEPISKE

Prosilka mora biti jugoslovanska državljanica, zdrava, polnoletna in imeti dokončano srednješolsko izobrazbo.

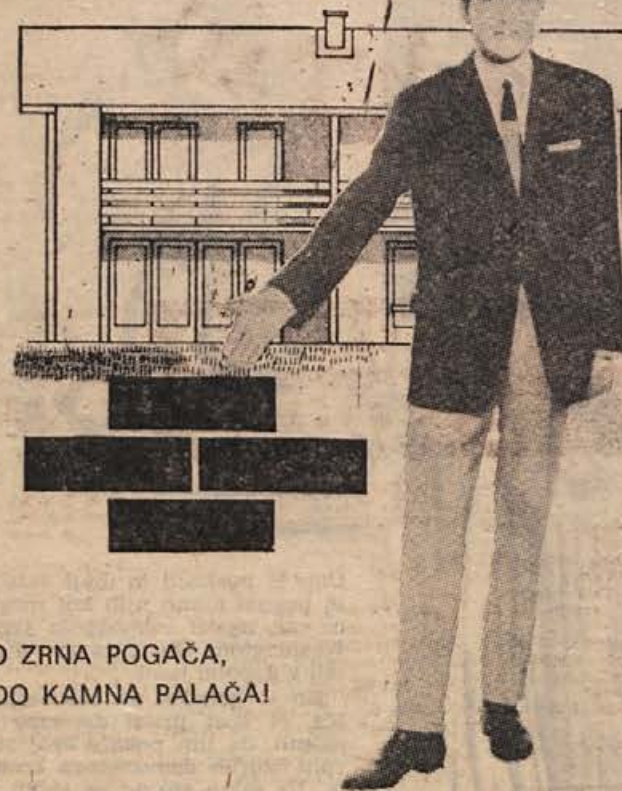
Zahteva se poskusna doba 1 (enega) meseca.

Dohodek po pravilniku.

Priglasitveni rok traja 15 dni po objavi tega razpisa.

Stanovanja ni.

Razpisna komisija

ZRNO DO ZRNA POGAČA,
KAMEN DO KAMNA PALAČA!

Ta pregovor lahko tudi za vas postane resnica, če boste začeli namensko varčevati pri

Dolenjski banki in hranilnici

v **NOVEM MESTU** ali njenih poslovnih enotah
v **KRŠKEM, TREBNJEM** ali **METLIKI!**

TUDI HRANILNO KNJIŽICO lahko dobite vsak čas pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

NAJNOVEJŠE:

Odslej lahko dobite hranilno knjižico tudi v
**KMETIJSKIH ZADRUGAH V NOVEM MESTU,
ŽUŽEMBERKU, METLIKI, TREBNJEM IN V AGRO-
KOMBINATU V KRŠKEM.**

DBH Novo mesto obrestuje navadne hranilne vloge po 6 odstotkov, vezane pa do 7,5 odstotka.

Oglašujte
v DL!

AVTOPROMET IN TUZEMSKA SPEDICIJA

GORJANCI

NOVO MESTO - STRAŽA

sporoča naslednje spremembe na rednih avtobusnih linijah:

Od 1. februarja se bo avtobus, ki vozi iz Vinice v Novo mesto, vračal iz Novega mesta ob 14.30, in ne več ob 14.15 kot doslej. Iz Metlike bo odhajal ob 15.30, iz Črnomlja ob 15.45, v Vinico pa bo prihajal ob 16.15.

Sprememba smeri na avtobusni progi

NOVO MESTO - KRŠKO - KOSTANJEVICA

odhod:		povratek:	
Kostanjevica	6.15	Novo mesto	14.30
		— prej	14.15
Krško	6.45	Smarjeta	14.53
Leskovec	6.51	Škocjan	15.13
Drnovo (križišče)	6.56	Dobruška vas	15.18
Smednik		Smednik	15.24
(pri Luti)	7.02	Drnovo	15.30
Dobruška vas	7.08	Leskovec	15.35
Škocjan	7.18	Krško (prihod)	15.41
Smarjeta	7.28	Krško (odhod)	17.20
Novo mesto		Kostanjevica	
(prihod)	7.56	(prihod)	17.45

VELETRGOVINA

»MERCATOR«, Ljubljana

POSLOVNA ENOTA

»STANDARD«, Novo mesto
GLAVNI TRG 3

vabl

zaradi povečanega obsega poslovanja
k sodelovanju:

- visoko kvalificirane trgovske delavce za operativno vodstvena delovna mesta
- kvalificirane trgovske delavce raznih strok
- kvalificirane gostinske delavce
- kvalificirane delavce kuharske in mesarske stroke (sekač)

Pismene ponudbe sprejema splošna služba gornjega naslova, ki daje tudi ustrezne informacije.

Na vseh delovnih mestih je uvedeno poskusno delo, ki traja 30 dni.

Vsa delovna mesta so v Novem mestu, nastop dela po dogovoru.

VOZNI RED NOVE LOKALNE PROGE: RATEŽ-NOVO MESTO-SMIHEL-LOČNA-BRŠLIN

KM	Postaja	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	Ratež »K«									14.40
3	Smolenja vas									14.47
4	Slatnik	5.05		6.15			7.35			14.50
5	Cikava	5.07		6.17			7.37			14.52
7	Zabja vas II	5.08		6.18			7.38			14.53
8	Zabja vas I	5.10		6.20			7.40			14.55
8	Kandija — hotel	5.12		6.22			7.42			14.57
10	Smihel		5.35			7.05		13.15		
11	Kandija — bolnica		5.40			7.10		13.20		
12	Smihel									
14	Novo mesto	5.15	5.45	6.25		7.15	7.45	13.25	13.50	15.00
17	Ločna		5.50		6.40			13.30		
20	Novo mesto — Petrol		5.55		6.45			13.35		
23	Bršlin	5.20	6.00	6.30	6.50	7.20	7.50	13.40	13.55	15.05

KM	Postaja	10	11	12	13	14	15	16	17
0	Ratež »K«								14.35
3	Smolenja vas								14.28
4	Slatnik		6.15			7.35			14.25
5	Cikava		6.13			7.33			14.23
7	Zabja vas II		6.12			7.32			14.22
8	Zabja vas I		6.10			7.30			14.20
8	Kandija — hotel		6.08			7.28			14.18
10	Smihel	5.35			7.05		13.15		
11	Kandija — bolnica	5.30			7.00		13.10		
12	Smihel								
14	Novo mesto	5.25	6.05		6.55	7.25	13.05	13.45	14.15
17	Ločna			6.40					
20	Novo mesto — Petrol			6.35					
23	Bršlin	5.20	6.00	6.30	6.50	7.20	13.00	13.40	14.10

Vozi samo ob delavnikih od 1. februarja do 30. aprila

